

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-betűs betű sor egyszer 20 fill.
minden következőjé 16 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

FOKZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, augusztus 4.

Cholmtól északra hátrál az ellenség.

(Megsemmisült újabb olasz támadások.)

Budapest, augusztus 3. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

A Visztula és a Bug közötti harcok tegnap is egész nap nem oszloknő hevességgel folytak és újból sikerrel jártak. Az egész vonalon erősen szorongatott ellenség, amelynek arcvonalát Lecznánál és Cholmtól északnyugatra újból áttörtük, a tegnap mánakig védett vonalakból, ma kora reggeli órákban majdnem mindenütt újból észak felé hátrált. Csapatunk üldözik. Lecznát elfoglaltuk.

Oroszok, akik Iwangerodtól nyugatra befészkeltek magukat, augusztus elsején kivívott győzelmünk hatása alatt vonalaik legnagyobb részét visszavonták a váróvezet fele.

Iwangerodtól északnyugatra a németek sikeres harcok közepette Visztula előtt elterülő széles erdő övezeten áthatoltak.

Keletgaliciában nincs változás.

Olasz hadszíntér:

A tengeremléken Krtól egészen a görzi hidfélig tegnap csaknem teljes nyugalom uralkodott. A polazzo fensik szélét nagyolasz erők újból megtámadták. Az ellenség ötször intézett rohamot gyalogságunk ellen, amely a helységtől keletre és Monte-dei-sei-Bussin hősiességgel kitartott. A támadást, szívesen védekező katonáink, heves harc után minden alkalommal visszaverték. Az olaszok súlyos veszteségeket szenvedtek. Az előretörés megismétlése céljából összegyűjtött újabb olasz erősítéseket tüzéségünk meglepetészerűen lőtte és szétugrasztotta. E harcok alatt a fensik többi szakaszai erős ellenséges tüzéségi tűz alatt állottak. A Karintiai határon az ellenség sűrű köd védelme alatt rohamot kísérelt meg Cillenkofel (Plöckentől keletre) ellen. Vállalkozása teljesen megghiúsult. Egyébként ezen az arcvonalon semmi újabb esemény nem történt. Monte Crystallo területén egyik tiszt járőrünk egy körülbelül hatvan emberből álló ellenséges osztagra bukkant. Az ellenség rövid ideig tartó csetepatén 29 embert veszített. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Kedvezően végződő ütközetek Varsó előtt.

Berlin, augusztus 3. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A Hooge mellett julius harmincadikán elfoglalt angol állás az angol főparancsnak hivatalos jelentésével ellentétben teljesen mienk. Champagnében Perthestől nyugatra és Souaintól nyugatra végzett sikeres robbantások után megszállottuk a robbantási tölcéserek széleit. Az Argonnokban Le Sour de Paristól északnyugatra elfoglaltunk néhány ellenséges árkot és az alkalommal hatszáz embert foglyul ejtettünk. Tegnap jelentett szuronytámadás alkalmával összesen négy tisztet és egyszázhatvanhárom főnyi legénységet fogtunk el és két géppuskát zsákmányoltunk. Vogézekben augusztus elsejéről másodikára

virradó éjjel lefolyt harcokban Schratzmaerlen, Lingekopf és Barenkopf között, egy kis árokrészt elvesztettünk. Lingekopfon egy augusztus elsején és másodikán teljesen összelőtt árkot nem szállottunk meg újra. Egy francia kötött léghajó amelyet szélvihar elsodort, Etainntól északnyugatra kezünkbe került.

Keleti hadszíntér:

Mitau környékén lefolyt harcokban ötszáz oroszot elfogtunk. Pniewectől keletre ellenség, miután több állásból részben kivertük, felhagyott ellenállással és keleti irányba elvont. Csapatunk átlépték a Wobolinkituboczi-utat. Tegnap itt egyezerkettszázötven embert elfogtunk és két géppuskát zsákmányoltunk. Lanza irányában sikeres harcok között tért nyertünk. Kerek háromezer oroszot elfogtunk. Egyébként a Narew-arcvonalon és Varsó előtt kedvező lefolyású kisebb ütközetek voltak.

Keleten összpontosított léghajóink Varsótól keletre a vasuti vonalak ellen sikeres támadásokat intéztek.

Délkeleti hadszíntér:

Woyrsch vezérezredes német csapatai a Visztula keleti partján a hidfőállást kiszélesítették. Hétszázötven oroszot foglyul ejtettünk. Kövess tábornoknak, Woyrsch vezérezredes főparancsnoksága alá helyezett osztrák-magyar csapatai, Iwangerod nyugati arcvonalán teljes sikert értek el. Kétezerháromszáz oroszot elfogtak és harminckettő ágyut, ezek között huszonegy nehéz ágyut és két mozsarat zsákmányoltak. Mackensen tábornagy hadseregével szemben ellenség Nowo-Alexandria-Lecna-Zalin (Cholmtól északkeletre) vonalon tartotta magát. Délután az oroszok állásait Leonától keletre és Cholmtól északra áttörtük. Ennek következtében az ellenség az arcvonal nagyobb részén az éj folyamán megkezdte állásainak kiürítését. Csak egyes helyeken áll még ellen. Lecznától keletre tegnap kétezer, Cholm és Bug között augusztus elsején és másodikán több mint 1300 oroszot fogtunk el, több géppuskát zsákmányoltunk. Legtöbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Virrasztók.

Arad, augusztus 3.

Mintha azért hívta volna össze a cár a дума tagjait, hogy megossza velük a fájdalmat, a mely Varsónak bizonyos elvesztésével a szívére nehezül. Nygyedül, vigasztalás nélkül irtóztató erejű lenne ennek a csapásnak elviselése a cásra is, meg az orosz birodalomban szerkesztés éló дума képviselőkre is. Így azonban egymást tartják biztatással: Varsót elfoglalják a németek, Varsót ki kell üríteni. Varsót fel kell adni, de ez nem baj, hiszen minden halott feltámad egyszer és Varsó újra Oroszországhé lehet egykor; Varsót fel kell adni, de ezzel csak a németek és szövetségeseinek gondját szaporítják és az oroszok végső győzelmét segítik elő. Nagy darab föld az orosz birodalom; a mig ott, kelet felé, a visszavonulásra hely van, addig az oroszoknak nem kell feladni a végső győzelemhez való reményt.

A virrasztók naivitása kell hozzá, hogy ilyen reménységet tudjanak egymásban éleszteni és táplálni. Egy év óta tanulják, hogy kivel van dol-

guk. Egymásután érezték a nagy hadvezérek változó, de mindig sikeres taktikájának súlyát vérző testükön. A mazuri mocsárba fullasztást, a limanovai rohamot, a gorlicei áttörést, azt a rettenetes erőt, amely az orosz várakat tönkre lapítja és azt a tervszerű bekerítést, a mely a hátráló hadseregüket fenyegeti. Ezek után abban bizni, hogy a száz esztendő előtti események meg fognak ismétlődni, hogy az ország belsejébe csalt győzöt agyon lehet fásasztani, — a kétségbeesés korlátoltságára mutat. Hogy az orosz hadsereget Varsó elestével helyrehozhatlan erkölcsi katasztrófa éri, hogy a németek a győzelmek hosszú sorában egyre jobban törnek, örlik, gyöngítik és harcképtelenné teszik az orosz seregeket, a mely az embertartalmak dacára se tud újra az ellentálláshoz szervezkedni: ezt nem merik olyan őszintén bevallani, mint a mennyire nyil-

tan, a дума teljes gyászpompájában várják Varsó elestét.

Ebben a hangulatban bizonyára nehéz milliárdokat, új sorozási évfolyamokat fognak megszavaztatni a háború céljaira. Vagy talán ép ez a kritikus helyzet indítja a cárt arra, hogy alkotmányos formákat keressen. Ha a háború Oroszország számára csak kissé kedvezően állana, — cári ukáz vetné ki a hadi kiadásokat, s ugyanaz szedné be a még be nem hívott embereket a sor alá. Így azonban a cár meg akarja osztani a felelősséget. Hogy akkor, mikor a teljes vereséget a belső forradalom fogja koronázni, ne csak maga a cár álljon a gyűlölet középpontján, hanem a дума is, az a szomorú, reszkető testület, a mely Varsó fölött virrasztva, szolgálatkészen várja, hogy mit kell megszavaznia, mit kell elhinnie és mire kell még majd Varsó után előkészülnie . . .

Ujabb békeakciót indít a pápa.

(Zeppelin unokahuga új léghajókról. — Newyork veszedelme.)

Távirati tudósítás.

Berlin—Stockholm, augusztus 3.

Ujabb repülőgéptámadás Nancy ellen.

Berlin. A Vossische Zeitung-nak jelentik Genfből: Mintán tegnapelőtt sikerült egy repülőgépek Nancy város központjára bombákat dobni, a melyek több házat megsérítettek, tegnap reggel nagyobb vállalkozásba fogtak a német aviatikusok. Félhat órakor öt német repülőgép jelent meg Nancy fölött. A franciák heves tüzelése ellenére sem távoztak, hanem több városnegyedre összesen tíz bombát dobtak. A bombák igen nagy kárt okoztak. Az egyik egy kézimunka-üzlet előtt esett le és számos járó-kelőt megölt. Két utcában a bombák veszedelmes tüzet okoztak.

Genf. Érdekes megfigyelni a párisi lapokat, hogy egy árva szóval sem tesznek említést azokról a nagy pusztításokról, amelyeket német repülőgépek bombái Nancyban és a malzevillersi repülőter hangárjaiban okoztak. Párisból táviratozzák, hogy a lapok hasábos tudósításokat akartak hozni Nancy bombázásáról, amelyeket szemtanuk elbeszélése alapján írtak meg, de a cenzura betiltotta.

Megánjelentések szerint a német repülőgépek megjelenésekor Nancyban nagy rémület történt és a repülőterén riadót fújtak. Mikor a francia aeroplán-raj felszállott a német aviatikusok üldözésére, aluiról is megdördültek az ágyuk, izgalmas küzdelem támadt a francia és német repülőgépek között, de a németeknek sikerült sértetlenül elmenekülniök s közben sok bombát dobtak le, amelyek a csapatok közt robbantak szét. Eltérők a számok arról, hogy hány katona és tiszt halt meg.

Félelmetes, új Zeppelinek.

Stockholm. Londonból táviratozzák az Aftenbladetnek: A Times newyorki levelezőjének közlése szerint Zeppelin gróf unokahuga, egy Degenfeld grófnő (?) a newyorki lap-

tudósítók előtt közléseket tett egy új típusú német léghajóról. A régi típusú Zeppelineket bevonták és azokat most az új rendszer szerint kiegészítik. Csak októberre készülnek el az átalakító-munkálatokkal, amikor azután a német tengeri flottával együtt indulnak az új légi szörnyetegek támadásokra. Az új találmányu léghajók a tökéletesség olyan magas fokát fogják elérni, hogy az egész világon keresztül fog hangzani a kiáltás a béke után.

Stockholm. Az Aftenbladet Londomból azt az értesítést kapja, hogy Degenfeld grófnő, Zeppelin gróf unokahuga, a Times newyorki tudósítójának távirata szerint óva inti az Egyesült-Államok kormányát, hogy Németországgal háborúba keveredjék, mert Németország most huszonkét óriás tengeralattjáró hajó birtokában van, melyek átkelhetnek az Atlanti Oceánon és két hónapig tartózkodhatnak Newyork közelében, anélkül, hogy kénytelenek volnának készleteik kiegészítése céljából partot érinteni.

Az angolok veszteségei.

London. A Daily Telegraph jelenti: Az angol hadsereg vesztesége májusban 3800 tiszt, 26,346 közember és júniusban pedig 2193 tiszt és 26,710 közember volt.

A pápa az újabb téli hadjárat ellen.

Scheveningen. A pápa a lengyelországi döntés után új békeakciót fog indítani a hadban álló államfőknél. A pápa mindenek felett az új téli hadjáratot akarja megakadályozni.

Angol munkások a békeért.

Rotterdam. A független angol munkáspárt elhatározta, hogy ősszel akciót indít Angliában aziránt, hogy rábírja a kormányt békefeltételek nyilvánosságra hozatalára.

Aradon marad a tengeri liszt és a dara

(A helyettes polgármester budapesti utjának eredménye.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 3.

Arad város tanácsa hangsúlyozta, hogy teljes erkölcsi és anyagi felelősséget vállal a földmivelésügyi miniszterrel szemben azért, hogy a feleslegessé vált tengerit az aradi polgárságnak juttatja.

— Hatvannégyezer ember érdekéről van szó, akik a háború egy esztendeje alatt eleget tettek a rekviráló központ adminisztrációjának szervezetlensége miatt — mondotta a tanács — és sietve ragadta meg az alkalmat, hogy a lakosság élelmezésén javítson az által, hogy takarmányozásra és baromfi tenyésztésre hozzáférhetővé tette a tengerit.

Ismeretes, hogy a tanács eme dicőrendű célzattal hozott határozatának mi lett a sorsa. A miniszter betiltotta a tengeri hatóság árusítását és a még meglévő készletet Kolozsvárra, az ottani kirendeltséghez dirigálta.

A tanács ebbe nem nyugodott meg, mert úgy érezte, hogy a közönség védelmében járni el és ha a miniszter felelősségre vonja, amiért hatvannégyezer embernek jót akart tenni, akkor ám tegye.

— Felemelt fővel állottam volna a közgyűlés elé — mondotta Varjassy Lajos polgármester, mert azt hiszem, hogy a törvényhatóság a tanács mellé állott volna. Es ne emiatt kellett volna helyemről távozzom, akkor is azzal a büszke tudattal tettem volna, hogy az én polgártársaim javát akarom, anélkül, hogy országos érdeket sértettem volna meg.

A polgármesternek ez a feltétlenül igaz és korrekt nyilatkozata erőt és sujt nyert a történetek által. A földmivelésügyi miniszter ugyanis — mint az Lócs Rezső helyettes polgármesternek ma délután érkezett sürgönyéből kitűnik — akceptálta a tanács álláspontját és a tengeri legnagyobb részét meghagyja Aradon. Megerősíti egyúttal az élelmezési bizottságnak azt az álláspontját is, hogy a malinok tulsok tengerit örökök és törtek meg, mert a miniszter elrendeli, hogy az illetéktelenül megörölt liszt és dara helyett kötelesek szemes tengerit adni.

A helyettes polgármester, aki már tegnap tárgyalt a földmivelésügyi miniszterrel illetékes ügyosztályában, mint megírjuk, ma is Budapesten tartózkodott, mert a miniszterrel magával nem beszélhetett csak ma Ghillányi Imre báró sok jóakarató tanúsított a város közönsége iránt és habár nem is egész terjedelmében, de legfontosabb részébe elfogadta a tanács feltételeit és hozzájárult ahhoz, hogy a lisztet és töröket helyben takarmányozás céljaira értékesítse a város. A még készletben lévő szemes tengerit át kell engedni a kolozsvári kirendeltségnek. Azonban azt is elrendelte, hogy azt a mennyiséget, amelyet a tiszta buza és rozs liszt eladását megengedő kormányrendelet után örökök meg a malinok liszté és töröket össze darává, azt kötelesek szemes tengerivel pólozni. Ez egy igen fontos és nagyjelentőségű határozat, mert ezzel a miniszter tetemesen olcsóbbá teszi a tengerit. Igen sok volt a panasz amiatt, hogy míg a tengeri maximális ára 21 korona 50 fillér, illetve legrosszabb esetben 30 korona, addig még mindig 42 korona 64 filléres lisztet kell vásárolni ipari és takarmányozási célokra. A malinok ragaszkodtak az örökösi díjhoz és a tanács azt mondotta, hogy nem tud semmit sem elérni velük szemben. Mikor az él ismerési bizottság erre azt kérdezte, miért örökök oly horribilis mennyiséget, akkor azt a feleletet kapta, hogy a konzorcionális szerződés alapján ehhez joguk volt. A helyettes polgármesternek Budapestről a polgármesterhez intézett sürgönye szerint a földmivelésügyi miniszter másként gondolkodik.

Románia augusztusban nagygyakorlatot tart.

(A román király nyaralása. — Olaszország fenyegeti Bulgáriát.)

Távirati tudósítás.

Szófia—Bukarest, augusztus 3.

Ferdinánd román király állapota teljesen jóra fordulva, a közel napokban rövidebb ideig tartó üdülésre Szinájába érkezik.

Félhivatalos jelentés szerint a román királyi pár a külpolitikára való tekintettel, az idei nyáron állandó tartózkodási helyét nem helyezi el Bukarestből és csak időről-időre utazik rövidebb tartózkodásra Szinájába, vagy más romániai nyaralóhelyre.

Ugyancsak félhivatalosan publikálják most, hogy Károly király özvegye, Erzsébet özvegy királyné szerdán, vagy csütörtökön egy havi nyári tartózkodásra Szinájába érkezik, ahol a szomorú emlékektől való megkímélése céljából nem a Pelesch kastélyban, hanem a Foischor-lakban rendeztek be otthont a számára.

A román koncentrációs gyakorlatok.

Bukarest, augusztus 3. Az idei koncentrációs tegyvergyakorlatok augusztus 7. és 16-ika között kezdődnek meg Romániában. Ezekre a tegyvergyakorlatokra mindazokat a tartalékosokat és póttartalékosokat behívják, a kik az idén még nem szolgáltak. A behívottak három 20—20 napos turnusban fognak szolgálatot teljesíteni.

Olaszország partraszállással fenyeget Szalonikiben.

Bukarest, augusztus 3. A mai lapok a „Corriere della Sera” alábbi jelentését publikálják:

„Bolgár komitácók kísérletet tettek arra, hogy a szerb vasutak összeköttetését Szalonikivel, elvágják. Ha ez ismételt megtörténik, Olaszország csapatokat fog Szalonikiben partraszállítani.”

Ez a fenyegetés, jegyzi meg az egyik román újság, egyszerű nagyképszerűség, melyre Szófiában rá sem fognak hederíteni.

Az osztrák fürdő és a román oroszofliek.

Bukarest. Az „Adeverul” és a „Diminasta” című oroszofil lapokban az alábbi közlemény jelent meg:

— Wredenburg hollandi követ nejevel Karlsbadba utazik. A hollandi követ neje olasz származású. Dacára annak, hogy a hollandi követ Bukarestben egy semleges államot képvisel, még sem titkolja el szimpátiáját a központi hatalmakkal szemben.

A oroszofil lapok fentebbi közleményéhez a „Bukarester Tagblatt” az alábbi kommentárt fűzi:

— Mi nem tudjuk, hogy a hollandi követ a két hatalmi csoport melyikéhez fordul a szimpátiájával; az oroszbarát lapok részéről azonban minden esetre vakmerőség másnak az érzéseit cenzurálni akarni, annál is inkább, mivel egy általánosan tisztelt diplomatáról van szó. Avagy oroszofileink előtt csak az a tisztességes ember, aki a négyesszövetséggel szimpatizál?”

Románia semleges marad.

Bukarest. Az Independance Rumain a következőket írja: Clemenceau szemrehányásokat tesz Romániának azért, mert mindjárt az első felszólításra nem avatkozott be a háborúba. Néhány német lap viszont ugyanezért megfenyeget bennünket. Romániát azonban egyik sem fogja eltántorítani utjáról.

Olasz kijózanodás.

(A súlyos veszteségek következményei. — A semlegesek az olasz segítséget lebecsülik.)

Távirati tudósítás.

Lugano—Szófia, augusztus 3.

Már nem kell osztrák terület.

Lugano. Mazzioti szenátor, Salandra egyik legjobb barátja, a „Giornale d'Italia”-ban a következőket írja:

Ausztriának az ugynevezett olasz területrészeit az olaszok, az ellenség retentő ellentállása miatt, tökéletesen nem szállhatjuk meg. A négyesszövetség teljes győzelme nélkül a megszállás különben is mindenkor megbizhatatlan volna.

Az olaszok célja nem Trient, hanem Triest.

Rosendaal. A Petit Parisien tudósítója az olasz főhadiszálláson a következő információt kapta egy előkelő katonai személyiségtől:

— Jelszavunk ugyanaz, ami Joffreé: semmi fölösleges emberáldozat! Nem gondolunk arra, hogy rohammal foglaljuk el az alpesi szorosokat és bajonettel támadjuk meg az ellenség sáncait. Helyettünk sokat hasonlít Franciaországhoz. Minket épp úgy, mint a franciákat, assal az alaptalan szemrehányással illetnek, hogy semmit sem kockáztatunk az előrehaladás érdekében. Hogy a franciaországi német frontot visszavethessék és az ellenséget a megszállott terület elhagyására kényszerítsék, legkevesebb 80 kilométer szélességű áttörésre lenne szükség, különben az áttörést végző csapatok hátsó összeköttetése könnyen elszakítható. Amit Joffe most nem érhet el, éppen úgy tölünk sem követelhet, mert mi éppen olyan nehéz operációs területen állunk. Egyelőre nem gondolunk Trient ellen való előrenyomulásra. A győzelem napja be fog köszönteni, amint megtaláljuk a kényelmesebb utat. Türelem és újra türelem. A mi célunk most Triest.

Olaszország segítsége nem használt.

Szófia. Az olaszok rendkívül nagy veszteséggel mély bényomást gyakorolnak a bolgár közvéleményre. A lapok azt hangoztatják, hogy Olaszország segítsége az entenak semmit sem használt.

Olaszok menekülése Tripoliszból.

Luzern. A tripoliszi olasz kolónia elszállítására Brindisiből a szállítógözhajók elindultak.

Ki akarta a háborút?

Chiasso. Az olasz lapok mai számaiban erősen támadják Vilmos császárt azért a kijelentéséért, hogy a háborút nem ő akarta.

Kolera Olaszországban.

Lugano. Délolaszországban kiütött a kolera. A legutóbbi minisztertanácson már bejelentették a járvány terjedését és az óvintézkedések szigorú végrehajtását rendelték el.

Két nagy bank disznai.

(A kereskedelmi miniszter sürgönye Aradra. — Meglesz a kukorica-központ.)

Arad. — Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 3.

Érdekes ügyben intézett ma délután táviratot a kereskedelmi miniszter az aradi kereskedelmi és iparkamarához. A távirat jelzi, hogy néhány nap múlva újabb fontos rendelet jelenik meg, mely megszünteti az állathizlalás körül eddig történt szinte példátlan igazságtalanságokat.

Tudott dolog, hogy a kukoricát lefoglalták a hatóságok és nem jutott tengeri a sertéshizlalda tulajdonosoknak sem. Azok, akiknek éven át az volt a kenyérkeresetük, hogy sertéseket hizlaltak és Ausztriába szállították, vagy belföldön értékesítették azokat, — a kukorica rekvirálása következtében kereset nélkül maradtak, mert képtelenek voltak sertéseik számára élelmet szerezni és potom áron kényeserültek eladni jószágaikat, nehogy éhen pusztuljanak a hizásra szánt állatok.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara, — amelynek kerületében számos ipari sertéshizlalda működik, — mintegy két héttel ezelőtt hosszabb felterjesztéssel fordult a kereskedelmi miniszterhez és rámutatott a mai állapot tartáhatatlanságára. Az érdekltség köréből szerzett amaz információját is közölte a miniszterrel, hogy egyes ipari sertéshizlaldák nagyon szerencsés helyzetben vannak. A legtöbb vidéki hizlalda nem tud anyagot szerezni az állatai számára. Ha a helyi hatósághoz fordul, hogy bizonyos mennyiségű tengerit oldjon fel a zé alól, nem ér célt, mert a hatóság a földművelésügyi miniszterhez utasítja a hizlalt. A miniszteriumban hetekig hevertetik a folyamódványt és végül visszaküldik a helyi hatósághoz. A hizlalda tulajdonosa megunja a tengeri utá való eredménytelen hajszát és siet eladni jószágját, nehogy az éhen forduljon fel.

A két legnagyobb tóvárosi pénzügyintézmendta a felterjesztés — negyven-ötvenezed darab sertést vásárolt össze potom áron azoltól, akik nem tudták tengerit szerezni, amikor azonban a sertések a két bank kőbányahizlaldájába jutottak, akadálytalanul szállították a kukoricát — ismeretlen közek.

A felterjesztés arra kérte a minisztert, ha son oda, hogy es a képtelen állapot megszünjön, mert nem lehet államérdek egy ré iparoság anyagi pusztulása. A kereskedelmi miniszter számos olyan adat birtokába jutott figyelmeztetés révén, amelyekről előbb nem volt tudomása. Éppenken jellemzi Harkány János báró igazságszeretét, hogy azonn hozzálatott a kérdés rendezéséhez. Bizalmas tanácskozára hívta össze az érdekelteket az azok képviselőit. Akkor olyan kijelentést tett Harkányi báró, hogy az új tengeritermés értékesítése egészen másképpen történik, s gond lesz a hizlaldák érdekeire. Ma azután távirat érkezett a kereskedelmi minisztertől a kamara hoz és ebben a sürgönyben bejelenti, hogy kívánt rendelet két-három napon belül meg jelenik s az intézkedéssel meg lesznek előgedve a hizlaldák. Valószínűnek látszik, hogy kukorica-központot létesít a miniszter s ez központ fog gondoskodni az összes szükségletekről.

Ötvennégy éves aradi földbirtokos hadiönkéntes

— Krizsán Sándor jelentkezése a frontra. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 3.

Máskor békeidőben ötvennégy évvel, szürkülő fejjel esőndések, higgadtak, nyugodtak az emberek és kihűlt szívükben a szenvedély. De eljött a mi diadalmas háborunk, a maga mindent felforgató hatalmas erejével és egyszerűben megváltozott minden. Békés munkájuktól megváltak az emberek, otthagyták az íróasztalt, az üzletet, a műhelyt és igénytelen, szürke emberek hőské, félistenekké váltak. A haza iránti nagy odaadásban megszűnt minden különbség. A háborus léz magával sodorta nemesak a vérmes ifjúságot, de meglét, komoly, érett férfiakat is.

Otven éven túl lévő férfiak haltak már hősi halált a becsület mezején és sokan vannak olyanok, akik messsire túl vannak az élet fiatalágán és mégis kardot ragadtak a haza védelmére.

Milyen csodálatos hazaszeretet sugárzik az alábbi történetből is, amelynek hőse egy ötvennégy éves aradi földbirtokos.

Egy fővárosi estilap tegnapi számában a következő hirdetés jelent meg:

54 éves koromban önként jelentkeztem a cs. és királyi 8. huszárezredhez, de csak belovagolt lóval vonulhatok be. Mivel lovat sem a hadvezetőségétől, sem mástól nem tudok szerezni és sürgősen be kellene vonulnom, kérem nemeslelkű birtokos társaimat, hogy nekem jutányos árért belovagolt lovat ajánljanak. Krizsán tornyai földbirtokos aradi lakos. Szíves ajánlatokat Budapest, Hungária szálloda, 356. sz. alá kérek.

A hirdetést Krizsán Sándor földbirtokos tette közzé, a ki Aradon a Lovarda-utca 1. szám alatt, saját házában lakik. Krizsánt kevesen ismerik Aradon. Feleségével visszavonult életet él. Tornyán nagyobb területű birtoka van, melyet kisebb gazdáknak adott bérbe.

Krizsán ma délután érkezett vissza a fővárosból és az Aradi Közlöny munkatársa érdekesnek tartotta a harsba vágyó földbirtokost felkeresni, hogy megkérdezze: mi vitte rá elhatározására.

— Mióta a háboru kitört, csöndes szemlélője vagyok annak, hogy fiatal emberek, milyen könnyelműen bujnak ki hazafiúi kötelességük teljesítése alól. Nem tudom hogyan, de megragadott a vágy, hogy a fiataloknak jó példával járjak elől. Meg aztán katona is voltam és a nyolcas huszároknál eltöltött napjaim, életem legkedvesebb emlékei. A harctérről semmit sem félek. A frontra akarok menni és kérésemet teljesítették. A kérvényt először a honvédelmi miniszteriumnak küldtem be, de innen nem kaptam választ rá. Ekkor átutaztam Szabadkára és a 8-as huszárezred parancsnokának, Bolla alezredesnek adtam elő kívánságomat. Az alezredes megfogadta kérésem s nyomban „Dienstzettel” állított ki, mellyel Budapesten, a 32-ik hadkiegészítő parancsnokságánál soroztak és alkalmasnak találtak. A behívót csak a napokban kaptam meg. E szerint egy belovagolt lóval és annak teljes felszerelésével augusztus 15-én kell jelentkeznem Szabadkán. Lovam eddig nincsen. De bízom benne, hogy Aradról, vagy a megyéből fogok szerezhetni.

— Szabadkán csak rövid ideig maradok. Onnan hamarosan a frontra kerülök. Feleségem beleegyezését természetesen nehéz volt megszerezni, de most már ez is meg van. Birtokomat bérbe adtam, így mi sem tart vissza attól, hogy a haza védelmében magam is kivegyem részem.

— Mikor besoroztak, a sorozást vezető törzsorvos melegen gratulált és szerencsét kívánt harcaimhoz.

Krizsán Sándor mint örmeeter vonul be, de mint neki a parancsnoka, Bolla ezredes mondotta, egy-két hét alatt hadnagygyá léptetik elő.

Munkatársunkat is megkérte Krizsán a fentebbi hirdetés közzétételére. Az ajánlatokat a frontra készülő földbirtokos a budapesti Hungária-szálloda 356. szám alatt fogja keresni.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Szerda: Ligeti (Luffer) Margit újonnan szerződött tag fellépésével „Varázs koringó” operett.

Csütörtök: Várnay Jenő és Győző Alfréd közös jutalomjátéka „Támlásszék 10”.

Péntek: „Vándorfecskék” operett, bemutatás.

Aradi szerzők operettje budapesti színházban. A fővárosi lapok közlik ma, hogy Komjáthy János társulata a fővárosi Nyári Színházban megkezdte a próbákat Bajthay Mihály dr. és Köpf Kálmán három felvonásos operettjéből a Gyöngyvirág kisasszonyból, amelynek bemutatás előadása augusztus közepén lesz. Bajthay dr. jószágigazgatóságisegéditkár, aki több szép versét, regényét adta ki kötetben, írta a Gyöngyvirág kisasszony érdekes és poétikus szövegét, Köpf Kálmán pedig, akit az aradi közönség több igazán szép dalából ismer, zenét szerzett a szöveghez és hozzáértők a legnagyobb elragadtatással nyilatkoztak az operetről. A Gyöngyvirág kisasszonyt, amelylyel a szerzők még a háboru előtt elkészültek, akkor a Király-Színházhoz nyújtották be, amely el is fogadta előadásra. A háboru alatt a Király-színház társulata konzorciummá alakult és így az aradiak operettjének előadására nem került sor. Bajthay Mihály dr. időközben katonai szolgálatra vonult be és jelenleg is a harctéren tartózkodik. Szerzőtársa azonban Bajthay beleegyezésével az operettet Komjáthyhoz juttatta el és a jelen direktor társulata most teljes ambícióval készül az érdekes bemutatásra.

* A színház hírei. A vándorfecskék operettpremier teljesen készen várja a pénteki bemutatás napját, eltekintve az operettben előforduló sok kedves ének és táncoktól, a darab rendkívül mulattató szövege is figyelemreméltó. Külön említést érdemel a 2-ik felvonásban előforduló „Házi próba,” melyben a társulat összes tagjai részt vesznek. Ének, tánc és szavalásokkal, Győző mint költőfogja magát produkálni, Benkóné és Várnai, a legújabb Parkett táncot mutatnak be, Barics cigánykísérettel énekel, szóval igazi operette, a melyben minden van, a mi stórákhoz, a főszereplők Sz. Rontai Boriska, Járai Böske, Boronyai Kató, Pataki Vilma, Benkóné, L. Kiss Mariska, Győző, Várnai, Kertész, Barics, Járai, Kiss Miklós, Delli, Szerédy stb. — Ligeti Margit ma lép fel, mint a társulat újon-

nan szerződött tagja a Varázskoringó operettben, a közönség nagy érdeklődéssel várja a fiatal művésznő fellépését. Várnai, Győző, ez a két név jár most szájról-szájra; a társulatnak ez a két kiváló erőssége csütörtökön tartja közös jutalomjátékát a Támlásszék 10 című bohózatban. Az a sok kedves este, az a sok derű, amit a társulatnak ez a két fáradhatatlan művésze szerzett a közönségnek, méltán várhatja, hogy a csütörtöki jutalom-estélyükön zsúfolt ház gyönyörködjön utólrhetően művészetükben, a darab részben új szerkesztésben kerül színre, főszereplők Pataki Vilma, Járai B., K. Pongrácz M., Barics, Várnai, Győző, Járai, Benkóné stb.

* Az utolsó kötelesség. (Dramai sláger az Urániában.) A színház ma egy vérbeli társadalmi drámát mutat be, mely az élet szomorú jelenségeiből meríti tárgyát. A mérnök egy találmánya kísérletezésénél szerencsétlenül jár és elveszti szeme világát. Mint nyugugalomban vonult ember tengeti életét és szíve nagy fájdalomra hallja találmánya nagy sikerét. Egy hű barátja járogat el hozzá vigasztalni és fölte tudja meg az eseményeket. Egszer azt hallja, hogy feleségének udvarol a barát és a nő visszautasítja ezt addig, míg férje él, köti esküje. A mérnök napokig töpreng a hallottakon és végül arra az elhatározásra jut, hogy felelősége és gyermeke iránti kötelesség az: szabadná tenni az utat. És a becsületes ember teljesíti kötelességét: egy golyó és minden rendben van. — Az ellenséges frontról felvett hiteles harctéri felvételek legközelebb az Urániában. 5

* Új műsor az Apollóban. Ma mutatja be az Apolló-színház az új műsorát, amely változatosan van összeállítva mutatató vigjátékból, egy megkapó drámából és harctéri aktuálításokból. A harctéri felvételek, mint mindig, most is a legnagyobb érdeklődést váltották ki a publikumból. Mintha a lapok hirdetései elevenednének meg előttünk, annyira lebilincselők ezek a felvételek. A fájdalmas kimúlás című dráma mélyen járó érzésekkel van átszöve s nincs ember, akinek a szívére ne tudna hatni az elszomorító történet. A műsor kulja egy háromfelvonásos vigjáték, „Egy milliósos aki hitelbe mutat,” amely a szellemesebbnél szellemesebb ötleteivel és nazar helyzetkomikumaival könyekig kacagtatja a nézőközönséget. A ma este nagy sikerrel bemutatott új műsört még szerdán vetíti az Apolló. 3

* Don Juan szerződése. A szezon egyik legszenzációsabb slágera ez a dráma, amelyet a vidéken elsőnek az Apolló-színház szerzett meg s csütörtökön és pénteken mutatja be új műsor keretében. 3

VÁROS ÉS MEGYE

Városi közgyűlés. Sorrendje az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1915. évi augusztus 11-én délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. 1. Polgármester havi jelentése. 2. A főispán átírata a Pozsgai István dr. vármegyei közoktatói főosztálynak aradvárosi gyermekkorházi főorvossá történt kinevezéséről. 3. Tiszti ügyész beterjeszti az özvegy Sorgeufeld Károlyné által létesített sirgondozási alapról készített alapító levelet jóváhagyás végett. 4. Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottságának átírata az O Felsőge születésének 85 ik évfordulója alkalmával eléje járuló hódoló diszküldöttségben való részvétele iránt.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható melékállomás)	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — — 151
Nyomda	— — — — — 151

Százezer négyzetkilométer orosz birtok a kezünkben.

(Az orosz hadüzenet évfordulója. — Churchill jóslata a központi hatalmak megszűnéséről. — Németek birtokában a francia ipar.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 3.

Augusztus negyedikén hangzott el az orosz hadüzenet. Ma egy esztendeje, hogy háborúban állunk az északi kolosszussal, a gőzhengerrel, amelyről azóta kitűnt, hogy olyan a járása, mint azé az emberé, akiről azt szokták mondani, hogy úgy megy, mintna jönne. A dumával azt akarják elhitetni, hogy jön, mi pedig tudjuk, hogy megy. Megy visszafelé. Megbomlott szerkezet lett a gőzhengerből, csak az igaz, hogy Oroszország még mindig az északi kolosszus, amelynek a feje még soká bírja a Hindenburg kalapácsát. Ez az egy esztendő összes ellenségeinknek óriási csalódását jelenti. Egyetlenegy nagyhangu profeciájuk, egyetlen axiómájuk sem vált be. A szavak vitája helyett hadi beszéljenek a tények.

— „Most, a háború harmadik hónapjában vagyunk — mondotta 1914 októberében Churchill — de csak várjuk és vizsgáljuk meg a helyzetet a hatodik hónapban, a kilencedik hónapban és aztán a tizenkettedik hónapban és akkor látni fogjuk az eredményt és világos lesz előttünk a központi hatalmak pusztulása, amelyek úgy eltűnnek, mint ahogy a szél lesöpri a levelet a fákról.”

Vizsgáljuk tehát a helyzetet a háború évfordulóján, az orosz hadüzenet napján. Csak egy pillanatás a torképre és látjuk, hogy milyen kevesen vagyunk mi ellenségeink számához képest.

A világ legnagyobb részében vannak az ententének birtokai, alattvalói, Európának több mint a fele angol, francia, olasz és orosz, Ázsiában, Afrikában, Ausztráliában, Amerikában nekik vannak segítő társaik. Háromszáz millió az ellenség a kétszázmilliónak. Ezzel szemben Németország területi hódításai a Churchill által megjekelt időszakokban miként állottak?

1914. augusztus 20-án a franciák betörték Elzászba és Lotharingiába. A németek átvonultak Belgiumon, elfoglalták Lüttichet és Brüsszelt, megüldték Namurt és Antwerpen felől biztosították magukat hátra támadás ellen. Szeptember 6-án Kluk tábornok lovasai Meauxnál, Párisból néhány kilométernyire keletre tűntek fel. Novemberben egész Belgium az övék. Észak-Franciaországban kialakul az a front, amelyet a franciák hiába igyekeznek áttörni a mai napig és amelyet Royetól a Vogezekig oly szilárdan tartanak, hogy megkezdhetők Compiègne bombázását is.

A német hódítás vonala folyton emelkedik nyugaton. Már augusztusban majdnem hatvanezer négyzetkilométernyi területet szálltak meg és ebből a területről a franciák a Marne melletti csatában visszavettek körülbelül 10—15 ezret. Ez volt szeptemberben. Októberben a németek ismét visszanyomták a francia frontot és azóta a franciák egy tapodtat sem jutottak előbbre.

A szövetséges seregek összesen több mint 150 ezer négyzetkilométer ellenséges területet tartanak megszállva. Ebből oroszországi hódítás több mint 100 ezer kvadrát kilométer, amelynek megszerzése sok magyar vérbe is került.

A háború harmadik hónapjában a szövetségesek 48, az oroszok 38 ezer kilométer idegen föld urai voltak. Október közepén az oroszok Przemyslól álltak, januárban a Kárpátokon törték át és akkor 80 ezer négyzetkilométert tartottak a szövetségesek területéből a kezükben, míg mi, akik visszamentünk, összesen 38 ezer négyzetkilométert szálltunk meg. Ekkor hirtelen letört az orosz hódításnak büszkén magasra szökött vonala. Februárban kezdtük őket visszaszorítani, márciusban Hindenburg megtisztította Keletporoszországot. Bukovina felszabadult. Azóta az orosz hódítás folyton csökkent és a háború 12 hónapjában mi, mint említettük, több mint 100 ezer négyzet kilométer orosz birtok urai vagyunk és csak Galícia keleti csücske nyög az orosz járomban.

Németország Franciaország széntermelésének 68,8 százalékát, vasérc termelésének 90 százalékát, nyersvastermelésének 85,7 százalékát, textiliparának 63,7 százalékát, összes iparának 43 százalékát tartja befogva. Észak-Franciaország a klasszikus földje a francia iparnak, ahol a legnagyobb bányák és telepek ma mind német kézen vannak.

Érdekes megjegyezni a foglyok számának növekedését is. A szövetségeseknek 1914. augusztus végén 20—25,000 foglyuk volt, a garfikus ábrázolásban aztán a foglyok számát jelentő görbe természetesen folyton emelkedik, szeptemberben félmillió, októberben hatszázszázren földi, november végén a hét, december végén a nyolcszázszázat éri el. A legkevésbé emelkedik a görbe 1915. januárjában, hogy aztán februárban fehérvadja jóval a milliót, az emelkedés ettől kezdve folytonos és egyenletes, július végén kerekszámában 1,900,000 a fogly. Ebből a németek kezében 1,300,000 nálunk 600,000. A foglyok nemzetiség szerint a következőképpen oszlanak fel: orosz 1,518,000, francia 268,000, szerb 50,000, belga 40,000, angol 24,000.

Statisztikusok összeállították azt is, hogy milyen veszteségek érték a harcok feleket a tengeren. A statisztikába felvették azoknak a hajóknak tonnatartalmát, amelyek kétségkívül elpusztultak, vagy amelyeket a szármánybírószág elkobzott. Szóval nem szerepelnek a következő számokban azok a hajók, melyek a háború kitörésekor idegen, vagy ellenséges kikötőkben maradtak. Ha ismét a grafikus ábrázoláshoz fordulunk, az ellenség veszteségét jelentő görbe egy naptól kezdve mutat meredek emelkedést: a nap február 18, a német tengeralatti háború megkezdésének történelmi dátuma. Az eddigi összes veszteségek: a) hadihajókban Németországé 95,307 tonna, ellenségeinkké 331,870 tonna, b) kereskedelmi hajókban 255,977 tonna, ellenségeinkké 790,000 tonna. 1915. február 18-ig vesztek ellenfeleink kereskedelmi hajókban 300,000 tonnát, s tengeralatti háború bejelentése óta 490,000 tonnát.

Elovenek élnek azok a számok, a melyek Amerika és Anglia kivitalát és behozatalát mutatják be békeidőben és a háború kitörése óta. Anglia behozatala 1914. első felében 7670 millió márká értékű volt, kivitele 5180 millió,

szóval a behozatali fölösleg 2490 márkát tett ki. A háborús 1915 év első felében Anglia behozatala 8830 milliót (ebből 1200 millió esik hadianyagra) tett ki, kivitele pedig 3740 millió márkát, szóval a mérleg passzív oldala 6290 millió márkára nőtt s így majdnem négy milliárdal rosszabb, mint az előző évben. Annál inkább javult Amerika mérlege, annál inkább duzzad a yenkik pénztárcája. 1914. év első felében Amerika kivitele 4410 millió márkát tett ki, a kiviteli fölösleg 530 millió márkát. 1915. év első felében a kivitel 7140 millió márkára nőtt, a fölösleg pedig megtízszereződött, 3578 millió márkára nőtt. Ehhez még egy érdekes számot: az angol nemzetgazdaság egy évben átlag 4,75 milliárd márkát spórolt meg ezzel szemben Anglia háborús költségei egy év alatt 14—15 milliárd márkát tettek ki.

Anglia a háború egy esztendeje alatt 400,000 embert vesztett el Franciaországban, Belgiumban, a Dardanelláknál és a tengeren. Ezzel szemben a krimi hadjáratban 12,849, a bur háborúban pedig 38,542 embert vesztett mindössze.

A kiéhezetés politikája ellen is nagy-szerűen védekezik Németország. Béke idején a német birodalom 3 milliárd értékű gabonát hoz be külföldről. Ma csak Ausztria-Magyarországra és a megszállott területekre van utalva. A gazdasági szervezkedés alapelve nagyjából a következők: a gazdag burgonyakészletet most inkább használják emberi táplálkozásra, mint azelőtt, a kenyérlisztba burgonya kerül, a szeszgyárak béke idején való termelésük 60 százalékára vannak utalva s minden polgár fogyasztását kenyérjegyek szabályozzák. A sertésállományt, amely rendes körülmények között sok burgonyát fogyaszt, 26 millióról 17 millióra apasztották, ezzel szemben a felesleges sertéshúst konzerválták, ily módon értékes marhaállományukat majdnem a rendes állagban tarthatják meg. A sörprodukciónat negyven százalékra csökkentették. Csakokészlete igen nagy van Németországnak, minth béke idején termelésének egyharmadát exportálja. A felesleges orokormennyiséget egyrészt a konzervgyártásnál, másrészt mint állati táplálék-anyagot használják fel.

Érdekes számok világítják meg a tábori posta forgalmát is. 1914. augusztusában naponta 3,75 millió levél és csomag indult el hazulról a frontra, a frontról haza, 1915. júliusában ez a szám már 14,30 millióra növekedett. Az 1870—71. háborúban az összes forgalom kerekben 100 millió darabot tett ki, míg most a háború első évében 4000 millió darab levelet és csomagot továbbított a tábori posta.

A német takarékbetétek néhány nappal a háború előtt érték el a büszke husz milliárd márká számot. Habár időközben a betéttulajdonosok két milliárd értékű hadikölcsönt jegyeztek, az első háborús év végével mégis még kétszáz millióval növekedtek a betétek, am. mutatja, hogy a háborús évben a németek még jobban takarékoskodtak, mint máskor.

Érdekes felemlíteni, hogy 1915. július 15-én a német bankjegyek 28,94 százaléka volt arannyal fedezve, míg dacára a híres angol banknak az angol bankjegyeknek csak 28,79 százaléka. Ennek magyarázata, hogy a német birodalmi bank aranykészlete 1914. július 15-től 1915. július 15-ig 1049 millióval nőtt, az angol banké pedig mindössze 266 millióval, sőt az entente többi tagjainak aranykészlete csökkent, még pedig Olaszországé négy és fél millióval, Franciaországé 85 millióval, Oroszországé pedig 135 millióval.

Vendéget hív Hindenburg Varsó bevételéhez.

[Ivangorodnál van a német császár. — A semlegesek mellénk állnak Varsó eleste után. — Német csapatok előnyomulása a lengyel fővároshoz.]

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Stockholm—Páris—Budapest, augusztus 3.

Brest-Litovszkig vonulnak vissza az oroszok.

Páris. A sajtó a lublin—cholmi vasútvonalnak feladását és a központiak seregeinek Ivangorodtól északra a Visztján váli átlépését döntő momentumnak tekintik, amely az oroszokat arra kényszeríti, hogy Brest-Litovszkig vonuljanak vissza. Varsó kiürítése a semlegeseket a központi hatalmak javára fogja betolyásolni. Varsó eleste után — írja a francia sajtó — német offenzívát várnak Franciaországban.

Vilmos császár az Ivangorodi fronton.

Krakó. A Dziennik Polski censtochauai jelentése szerint Vilmos császár július 30-án reggel 8 órakor automobilon Radomba érkezett és a kormányzósági épületben szállt meg. Onnan később az Ivangorodnál harcoló csapatok frontjára ment. A radomi közönség lelkesen fogadta a császárt.

Hindenburg meghívta Sven Hedin-t Varsó bevételéhez.

Kopenhága. Stockholmból jelentik a „Pontiken“-nek: Hindenburg Sven Hedinnek táviratot küldött, a melyben meghívja, hogy legyen jelen Varsó elfoglalásánál. A hadvezér hozzátűzte, hogy Hedinnek sietnie kell, ha idejekorán akar a vár elesténél jelen lenni. Sven Hedin a telegramm vetele után azonnal elutazott.

Időnyerés Varsó kiürítéséhez.

Stockholm. A „Stockholms Dagblad“ haditudósítója a lengyelországi frontról táviratozza lapjának: Alkalmam volt a támadó német hadakkal együtt Közép-Lengyelországban követni az oroszok nyomait Varsó elősáncai tájáig. Rendkívül erősen megerősített állásaik dacára, az oroszok Közép-Lengyelországban sehohsem tanúsítottak komoly védelmet a németekkel szemben. Kamiantól a Visztula völgyében egész Wysogradig épp úgy hátráltak, mint ahogy elhagyták állásaikat az Alsó-Bzuránál, ahol pedig a magasban fekvő és a folyót uráló Sochacew szinte bevehetetlen támpontul szolgált volna. Sem az alsó Rawka mocsaras vidékén, sem a Gumintól délre fekvő erdőségeken nem állottak ki küzdelemre, noha egymás után következő védelmi vonalat rendkívül erősen építettek ki. Mindentűn fejvesztetten vonultak vissza, maguk mögött felgyújtva az egész környéket.

— Ha az ember — írja a haditudósító — ezeket az orosz vonalakat látta, azt kell kérdeznie, miért rendkívül ok kényszerítette az orosz hadsereg vezetőit, hogy feladja ezeket a védelmi pozíciókat, ha csak nem az a gondolat vezette őket, hogy Ruuszkij tábornok régi terve szerint a Bug vonal mögött kísérték meg a komoly ellenállást. Magascrangó német tisztnekélete szerint a Btonja-vonalon történt csatározások csupán utóvédharcok lehettek, melyeknek egyedüli célja időnyerés volt Varsó kiürítéséhez.

Hindenburg Varsó előtt.

Genf. Hindenburg tábornagy közvetlenül a varsói erődök előtt van és támadja az orosz állásokat a legkitűnőbb csapatokkal és technikai felkészültséggel. A Journal de Geneve jelenti, hogy az oroszok most védik a várat és ha tovább is tartani akarják, annyi bizonyos,

hogy Varsót gyors tempóban nem lehet forszírozni, mert rendkívül felkészült a legnagyobb ostromra is. Varsó teljes körülménye nem történt meg. Ha cserézni akarják, 250 kilométer hosszú vonalat kell megszállni, még pedig Krasznostavtól, mely a Wieprzen fekszik, Osztrolenkáig, mely a Naravnél van. Itt minden szárny egyforma hosszú, körülbelül 125 km. volna. Tehát, ha redukáljuk a szárnyak közti légi távolságot, csak 100 kilométerre, ez is 10 menetnapot jelent. A front hossza élelmezési és szállítási nehézségekkel jár. Közben erős védművek fekszenek és az utak rémítően rosszak. Ezzel szemben a német és az osztrák-magyar seregek javára szól fegyverben és ágyuban való fölényük, az óriási műzaielőkeltség és katonáik erkölcsi fölébbsége.

Az orosz visszavonulás nehézségei.

Genf. A francia katonai sajtó igen pesszimistikusan fogja föl az oroszok helyzetét, mert Pétervárról megerősítették annak a hírért, hogy az oroszokat teljes vereség érte Alexandrovo és Cholm között. A francia katonai lapok nem találnak új védvonalat az orosz hadsereg számára, mert legfontosabb visszavonulási utjaik erősen fenyegetve vannak.

Oroszország municióhiánya.

Amsterdam. A Vaterlandnak jelentik: Az a lőszer, melyet Oroszország az archangelorki kikötőn keresztül kap, nagyon elégtelen, az orosz lőszergyárak pedig nagyon rosszul dolgoznak s így Oroszországban a municióhiány mind nagyobb méreteket ölt.

A németek a lengyel alkotmányért.

Stockholm. Párisból jelentik az Aftenbladetnek: Szentpétervárról ideérkezett értesítés szerint Hindenburg rendelkezést bocsátott ki, hogy minden elfoglalt lengyel városnak a német hadsereg parancsnokok a városi autonómiát kötelesek megadni.

Csend a besszarábiai határon.

Bukarest. Az „Univerzu.“ tudósítója jelenti Radautszirol: A bukovinai fronton szünetelnek a harcok. Tudomásomra jutott, hogy a besszarábiai határon nagy orosz csapatokat összpontosítottak. Elutaztam — írja a tudósító — Radautsba, amely Lipcanival (Besszarábia) határos, hogy megtudjam az okát az orosz offenzíva elmaradásának.

Az orosz hatóságok szigorú rendszabályra miatt azonban, amely megtiltotta a közlekedést, semmit sem sikerült megfigyelni.

Hála a közelemben lakó egyik ismerősömnek, akinek számos rokona van Besszarábiában, mégis sikerült annyit megtudnom, — írja a tudósító — hogy a besszarábiai lakosság egy csoportot sines megelőzve az orosz csapatok visszatérésével. Amint meggyőződtem, a lakosság naponta kényszerítve van a panaszra a kozákok által elkövetett lopások miatt.

Amidőn táviratomat feladom — írja a tudósító — egy orosz repülőgép szállott fel Lipcaniból és a bukovinai határ felé repült.

Jelenleg mindkét fronton csend van. Huszonnégy óra óta egyetlen egy puskalövés sem hangzott el.

Az orosz háberuspárt és a békepárt.

Berlin. A „National Zeitung“-nak jelentik Szóthiából: Az orosz udvarban a háborús párt nagy ellenállásra talált. A „Dnjevnik“ pétervári tudósítása szerint az orosz kabinet elhatározta, hogy le fog mondani, hogyha Sassonov külügyminisztert eltávolítják a kormányból. A békebarátok Sassonov utódjául Wolkonski herceget

ajánlották a cárnak. A herceg máris naponként megbeszéléseket folytat a békepárt vezetőjeivel.

Oroszország nem köt külföldi békét.

London. A londoni orosz nagykövet a Reuter-ügynökséggel azt közölte, hogy a legnyomatékosabban kijelenti, hogy Angliában és Oroszországban egyformán gondolkoznak a háborúról, a békekötés lehetetlenségéről, ha csak a békekötés az általuk kívánt feltételek mellett nem menne végbe. A két ország között igen szívélyes a bizalom — mondotta a nagykövet — és Anglia meleg rokonszenvvel kísérti Oroszország sikereit. Oroszország elszántsága nem rendült meg, erre rövidesen rájön az ellenség.

A szerb

komitácsi-szervezet magyar tagjai.

(Bácskai diákok a rigómezei ünnepen. — A szegedi főtárgyalás folytatása.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 3.

A szegedi törvényszék ötös tanácsa folytatta a tárgyalást a felségárulással vádolt zombori tanár és diákjai ügyében. Kihallgatták a Petrovics testvéreket, Györgyöt és Borivójt, a kik bevallották, hogy voltak a Narodna Obrana helyiségében, de tagadták, hogy ott valami katonai előadást hallgattak volna. Az Obrana nem léptek be és a szerbek egyesítéséről sem beszéltek. Ezután még Vaszity István hadapródjelöltet hallgatták ki, a ki tudvalevőleg azzal volna vádolva, hogy nemcsak az Obrana-nak, hanem a szerb komitácsi szervezetnek is tagja. Vaszity nem érzi magát bűnösnek és kétségbevonja a vád komolyságát. Ő is tagadja, hogy tagja lett volna a Narodna Obrana-nak.

Teleszics Lázár önkéntes mindent tagadott még a vizsgálóbíró által felvett jegyzőkönyvben foglalt vallomását is tagadja. Azt állítja, hogy félremagyarázták a vallomását. Ezután felolvasták a harctéren olvasott Paics Dusan és a harctéren levő Tyirity Szlavkó vallomását, a melyekben tagadják a vádat.

A diákok kihallgatása után Mijkovics Gergely újvidéki főgimnáziumi tornatanárt hallgatták ki, a ki a vádirat szerint a kosovo poljei politikai ünnepségre vezette a diákokat. Tagadta, hogy ő volt a vezető. Ő Szalonik felé igyekezett, a diákokkal teljesen függetlenül ment Kosovo-poljére, a hol nem volt ünnepség, csak kisebbszerű történelmi előadás tartott egy szerbiai tanár. Ezt igazolhatják Nagy Endre író és Dungevcsky Gedeon országgyűlési képviselő, a kik szintén ott voltak.

Az egyik védő indítványozta, hogy idézzék meg tanuak a nevezetteket. Az ügyész ellenozta az indítványt, a mit a bíróság el is utasított.

Kossazin Milán és Szimity Milutin vádoltak szintén tagadják, hogy a tornatanárral folytatott előzetes megbeszélés alapján mentek volna 30-40 társukkal Kosovo-poljére. Erettiségi után szórakozni akartak — mondják meggyező vallomásukban — azért rándultak ki Rigómezőre.

Az első tanu Terzin Pál, a zombori tanítóképző igazgatója. Staityrol, a felségárulással vádolt tanárról azt mondja vallomásában, hogy az mindig nagy hirdetője volt a szerb-magyar barátságnak. Tanári működésében csak az a különös kiemelni való, hogy tanulóit mindig a legnagyobb gondolatszabadságra nevelte.

Tüntetés a szerb skupstinában Oroszország ellen.

(Szerb politikusok Pasics lemondását követelik.)

Távirattal fordított.

Bécs. A Nisbe rendkívüli ülészkra egybehívott szerb skupstinában, — mint a Südslavische Korrespondensnek Szófiából jelentik — az ellenzéki pártok erősen tüntettek Oroszország és Pasics miniszterelnök ellen. A viharos jelenetekre Oroszországnak Durazzo kiűrtésére irányuló követelése adott okot, amely követelés a skupstina egész ellenzékében élénk visszatevésére talált.

Amikor ugyanis Pasics miniszterelnök a négyesszövetségnek és főként Oroszországnak Szerbiával szemben tanúsított magatartását akarta igazolni, a miniszterelnök szavai az ellenzék soraiban valóságos vihart kelettek, ami csak nehezen üt el. Az ellenzéki képviselők heves közbeküldései nemcsak a miniszterelnök szavai, hanem Oroszországnak Szerbiával szemben követett politikája ellen is irányultak. Valamennyi párt nagy izgatottsága közben folyt le az ülés.

Az ülés után az ellenzéki csoportok vezeterei tanácskozást tartottak, a melyen Szerbia helyzetét és a skupstinában végbement eseményeket beszéltek

meg. Élénk vita volt itt is, melynek tolyamán a miniszterelnököt a leghevesebb támadásokkal illették. Több szónok úgy takadt ki Pasics ellen, mint akinek politikája Szerbiát az örvény szélére juttatta. Kijelentették azt is, hogy Pasicsnak le kell mondania. A tanácskozás folyamán szóba került az az orosz követelés, mely arra irányul, hogy Szerbia makedóniai területét engedje át Bulgáriának. A tanácskozásban résztvevők nagy telhaborodással fogadták Oroszország követelését. Az ellenzéki csoportok vezeterei azon meggyőződésüknek adtak kifejezést, hogy a szerb tisztek véres küzdelmek árán meghódított Macedóniának Bulgária részére történendő átengedésebe sohasem egyeznek bele.

Óriási feltűnést kelt és élénk visszhangot támaszt egész Szerbiában, hogy az oroszbarát, liberális színezetű Risztics pártból kikerült nacionalisták soraiban különösen erős orosz ellenes áramlat tapasztalható és eme politikusok tekintéye és szavának suiya garancia arra, hogy ez az áramlat érvényesülni is fog.

Séta az aradi barakkfőborban

(A csásari katonaváros. — A barakkörházak.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 3.

Resch Ferenc vezérőrnagy aradi állomásparancsnok ma bemutatta a polgármesterek, a városi hatóságoknak és a sajtó képviselőinek az aradi katonai barakkokat. Délután négy órakor a csásari barakkfőborban ott voltak Varjassy Lajos polgármester, Tisoh Mór dr. tiszti főorvos, Angel István dr. főjegyző, Jégessy Károly dr. tiszti főügyész, Nachtsóbel Ödön főmérnök, Kilyényi János főszámvevő, Kovács Vince kultúrtaácsnok, Joó Béla árvasszéki úlnök, a sajtó képviselői, míg a katonaság részéről Resch Ferenc vezérőrnagy fogadta a vendégeket a Götz Alajos mérnökkari őrnagy, aki a barakkokat tervezte.

A meglepő tisztaság és rend volt az, amely előszörban feltűnt mindenkinek. A csásari telep, amely tavasszal még sártenger volt, most nagyzerű kertvárossá alakult. A barakkok közt kis kertek teszik festővé a tereket, az egyik baraktól a másikig téglával kirakott utak vezetnek. A számtalan barakk, amely óriási tömeg befogadására alkalmas, kényelmes, tiszta lakhelynek bizonyult, talán egyedüli hibájuk ma, hogy kissé melegek, ezen a bajon azonban szellőztetéssel valamennyire segíteni lehet. Nagyszerű fürdő és tusóház áll itt a katonaság rendelkezésére, van külön fertőtlenítő barakk, amely egyuttal arra is szolgál, hogy a harotérről visszatért katonákat megszabadítsa a legkínzóbb szörnyetegtől, a — tetűtől. Külön érdekessége a csásari telepnek a — krematorium. A fakultatív halott-hamvasztás hívei azonban ne örüljenek, mert a krematoriumban egyelőre még hullákat nem égetnek, csupán amputált tagokat, kezeket, lábakat adnak át elégetés útján az enyészetnek.

Az óriási raktárakban a legnagyobb rendben tízezer ember számára elegendő téli felszerelés vár felhasználásra. A barakkok körül orosz foglyok dolgoznak azokon a lövészárkokon, amelyeket a Vörös Kereszt céljaira a közel jövőben belépődj mellett fognak a közönségnek bemutatni. Egész szabályosan elkészített harci eszközök ezek, tűzérési támaszponttal, drótsóvónnyal, srappelbiztos fedezékekkel, úgy, hogy a közönség valóságos esztateret láthat majd a Csála mellett.

A társaság ezután a honvédtusóház kápolnája udvarán felépített fertőző kórház barakkokat tekintette meg. Ez a barakkkórház az egész monarchiában a legmintaszerűbb.

— Az építési költség — mondotta Götz őrnagy — négysszáz ezer korona körül volt, de az volt az elvünk, hogy mindent a legjobban rendezzünk be, hogy a harotérről betegen visszatérő katonáktól egy krajcárt se sajnáljunk.

De mintaszerű és pompás is a járványkórház, amelyet Sturdza Mária dr. kórházparancsnok főorvos mutatott be a vendégeknek. A kórház meglekintésnél jelen volt Vársárbelyi Janka, a Vörös Kereszt egyesület elnöknője, továbbá dr. Botis Fivadarné, főápolónő is. A gyönyörűen berendezett barakkkórház, amelyben minden egyes barakkba villanyvilágítás, központi meleg és hidegvízvezeték szolgál, három részre oszlik: az infektóós barakkokra, a karánténra és a rekonzaleszcens, nem fertőző betegek barakkjaira. Külön barakkjuk van azoknak a fertőző betegeknek, akiket Aradról szállítanak be a kórházba. A járványkórháznak nagyszerűen berendezett fertőtlenítője, külön műsterme is van, minden barakkban pedig fürdő áll rendelkezésre. Jelenleg csupán tífuszbetegnek vannak a kórházban.

A vendégek, miután a betegek izettség vascoráját is megkóstolták, este fél hét órakor távoztak nem győzve eléggé dicsőíteni a nagyszerű, mintaszerű intézményt.

Két érdekes jelentkező az aradi öreg ujoncok között

(Leányból lett fiu. — Jaj de szorit vasmider!)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 3.

Akik néhány nap óta megfordulnak az aradi katonatgyosztályban, csodálatos dolgokat tudnak beszélni a hivatalban folyó eseményekről. Pár nappal ezelőtt kezdődött meg tudvalevőleg a 48—50 éves B) osztályú népfelkelők jelentkezése és az öreg ujoncok valóságos ostromot intéznek a városháza balesárnyé ellen. Voltak olyan deres szakállu regnák, akik háromszor is vezettek támadást egy napon a katonai hivatal ellen, de mindig bosszuaroccal jöttek vissza:

— Nem lehet bevenni ezt a várat. Nagy Ottokár várparancsnok erősen tartja magát az írrok-vezérkarral együtt.

Voltak olyanok, akik egy hétig hiába ácsorogtak a hivatal bejáratánál s nem került rájuk a sor, mert nem akartak tolakodni. Némelyek korán reggel megjelennek a hivatal előtt és ellátják magukat élelemmel. Így aztán kibírják vární, amíg rájuk kerül a sor. Trétán kívül meg lehet állapítani, hogy a vén fink hadserege kitűnő kondícióban van. Talán még a 24—36 évesek között se láttunk annyi jól táplált férfit és ilyen sokan azok se voltak. Érdekes, hogy ezek az öreg legények mennyire ambicionálják a katonáskodást. Számosan vannak, akik saját elhatározásukból mennek jelentkezni, pedig szépen meglapulva, észrevételnek maradhatnak, a mint oly szép számmal vannak Aradon ilyenek különösen a fiatalabbak között.

Ma délután például rendkívül érdekes jelentkezés történt. Megjelent a hivatalban egy erős, jól öltözött férfi, s kijelentette:

— Beichler Gáspár a nevem, a bácsimegyei Kulán születtem, de nem lettem katona, mert a szüleim valamiképen megcsinálták, hogy az anyakönyvben mint leány szerepeljek és a Gizella nevet kaptam. Azt nem tudom, hogy ki követte el három évtizeddel ezelőtt ezt a visszaélést, de amikor én husz esztendőskoromban megtudtam a dolgot, szegyenletemben kivándoroltam Amerikába. Tíz esztendővel ezelőtt hazajöttem és azóta Aradon lakom. Most már nem akarom magamat kivonni a hazám iránt való köteleesség teljesítése alól és kérem, tessék beírni, hogy én nem vagyok leány, hanem férfi.

Az érdekes esetről még sokáig beszéltek a szemtanúk.

Azután egy öreg, beteges külsejű bácsi, R. Károly aradi háztulajdonos jelent meg a könyvek előtt. Mindenki tudja róla, hogy régen szerzett bordatörése következtében csak úgy tud járni, ha vasmidert vesz föl és akkor se szabad magát nagyon bepréssnie. Még így is szörnyen meggyöngyödvé tud lépkedni. Ez a 44 esztendőskorú ur azt gondolta, hogy már sorozzák is és pedig — ruhával együtt. Valahogyan úgy képzelte, hogy a sorozó orvos rá néz a jelentkezőre és kimondja az ítéletet:

— Tauglich! — Vagy:

— Alkalmatlan!

A beteg ember katona akart lenni. Amikor fölment a városháza lépcsőjén, összehurta a kogyetlenül szoritó vasmidert és kiegyenesedett tőle. Peckesen lépett a hivatalnokok elé. Amikor aztán bejegyezték adatait, s látta, hogy nem most sorozzák, lehorgasztott fejfel, összeroskadva bandukolt le a lépcsőn.

H I R E K. LEGUJABB.

Erkezett reggel 3 órakor.
(Táviróda cenzurálva.)

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: A német császár Lemberg felszabadításakor Frigyes főherceget porosz tábornaggyá nevezte ki. A császár ma a főhadiszálláson megítógatta Frigyes főherceget és átnyújtotta neki a gyönyörű marsallbotot. Az ebédnél meghatottan emlékezett meg királyunkról.

Róma. A Popolo d' Italia jelenti: A minisztertanács erőlyes jegyzék küldését határozta el Konstantinápolyba olaszok elleni sérelmekért. Szöveget Carroni nagykövetség megtáviratozták.

London. A Times írja: Az orosz váróv körüli gyűrű egyre szűkül. Oroszországnak önmagát kell megszereznie, nem számíthat angol segítségre. Anglia Belgiumban két millió német ellen hadakozik és kalandokba nem bocsátkozhatik.

Rotterdam. A francia departementokban tizezernyi béketelivást terjesztenek, a melyek azt mondják, hogy a lapok hazudnak és hogy Oroszország az összeomlás előtt áll. A pretekstusok nyomoznak. Orleansban negyvenezer példányt osztottak szét.

Zürich: A Züricher Post jelenti Londonból: Az augot beke barátok nyomást akarnak gyakorolni a kormányra, hogy úgy formálja meg a béketelítteleket, hogy azokat Németország elfogadja és a baráti viszony Németországgal helyreállítsák.

Berlin: Joffre az argonnei csatát elvesztő Sarrai tábornokot elmozdította.

Konstantinápoly. Az orosz Fekete-tengeri hajóraj 27-én Ramsun török kikötőt bombázta. A törökök több egyseget harcképtelenné tettek.

Aradi malmok is elfogadnak megbízást gabonavásárlásra.

Az Aradi Közlöny tudtától.

Arad, augusztus 3.

Az Aradi Közlöny mai számában vezető helyen hívtuk föl a figyelmet arra, hogy Szegeden a malmok följánlják szolgálataikat a fogyasztóközönségnek és az új termés felhasználásáról kiadott miniszteri rendelet értelmében hajlandók megbízást elfogadni magánosoktól gabona-vásárlásra, hogy azután ezt a gabonát megőröljék és lisztalakban fokozatosan kiadják a megbízóknak.

Kétségtelen, hogy a közönségnek az a része, amelynek elég volt az első hadiesztendő kóstolója a hatósági lisztellátásból, örömmel látja azt az alkalmat és módot, amelyet a miniszteri rendelet értelmében a malmok nyújtanak jó tiszta liszt beszerzésére.

Amint a malmok megtehették Szegeden, azt megtehetik Aradon is annál biztatóbb eredménnyel, mert alig van az országban város, ahol rosszabb hadikenyeret (és amint utólag kitűnt: rosszabb lisztet) fogyasztottak volna, mint Aradon. Értesülésünk szerint két aradi malomvállalat már elő is készítette a nagy-

közönség lisztbeszerzésének cikkünkben említett módját. Az aradi sertéshizláló részvénytársaság, amely újjáépülő malmában fölveszi az üzemet, már közzé is teszi hirdetését, hogy magánosoktól gabonavásárlásra megbízást elfogad, a vásárolt gabonát a megbízó kívánsága szerint megőrli a lisztet elraktározza és a szükséghez képest kiszolgáltatja. Ugyanilyen rendszer szerint vállal magánosoktól megbízásokat a Sas malom is, amelynek tulajdonosa Adler Andor, már régen foglalkozik azzal a gondolattal, hogy ezt a vállalkozást megcsinálja.

A kisebb vagy nagyobb aradi család részére igen egyszerű és kényelmes a lisztkérdés nagy gondjának ilyen megoldása. Miután a jövő év augusztus 15-ig havonként 10 kiló gabonára van jussa minden egyes családtagnak, egy három tagu család 360, négy tagu 480, öt tagu 600 kilogramm gabona — mondjuk: buza — vásárlására ad megbízást a malomnak, amely a mennyiséggel arányban álló előleget kér és vesz föl. A gabona árának fennmaradó részét, továbbá az őrlési és egyéb költségeket azután a megőrölt lisztet esetről-esetre átvéve fizeti a megbízó, akinek egy teljes háborus esztendőn át nincs több gondja arra, hogy hol szerez lisztet, nem kell rettegnie, hogy mikor köszönt rá megint a hatósági kukoricalisztos áldás.

— A trónörökös pár Budapesten. Illetékes helyről nyert értesülés szerint a trónörökös pár folyó hó hetedikén Budapestre érkezik és tizenegyedikéig marad a székesfővárosban. A dolog természetéből folyik, hogy a fenséges pár jelenlegi budapesti tartózkodása is elsősorban a háborúval kapcsolatos közintézmények (csapatok, kórházak, jótékonyági intézmények, hadiszergyárak) megtekintésének és annak lesz szánva, hogy a közhatósági és társadalmi tényezőknél hadsegélyezése terén kifejtett tevékenységével megismerkedjék. Ez a hír városszerint nagy lelkesedést keltett. A főváros közönsége noha hivatalos, ünnepélyes fogadtatás nem lesz, mégis éppoly szeretettel és lelkesedéssel készül fogadni a fenséges párt, aminővel éppen egy évvel azelőtt fogadta.

— A hetedik hadtest parancsnokának dicsérete. A király — mint a hivatalos lap mai száma közli — a következő legfelsőbb kéziratot intézte József főhercegnek:

— Kedves rokon József főherceg ur! Örömmel adományozom Kedvességének, mint a derék 7. hadtest parancsnokának, amelyet hosszú idő óta nehéz körülmények közt odaadó lelkesedéssel eredményesen vezet, Lipót-rendem nagykeresztjét a hadiékítménnyel. Kelt Wienben, 1915. évi július hó 29-én. Ferenc József.

— Harangot ad a hadseregnek a nagy-laki egyház. A nagy-laki gör. kat. egyház tanácsa augusztus hó 1-én tartott tanács gyűlésen Merese János vezető jegyző indítványára egyhangúlag elhatározta, hogy Petrovics Aurél ügyvéd által éveken ezelőtt ajándékozott harangot a haza oltárára ajándékozta.

— A második népfelkelő huszárezred veszteségei. Ma érkezett meg Aradra a harctérről a második népfelkelő huszárezred hivatalos értesítése Heppes Aladár főhadnagy, Aradmegye másodfőjegyzőjének hísi haláláról. Az ezredparancsnokság értesítése szerint Heppes, aki mindvégig kiválóan viselkedett a harctéren, Recliniec galiciái község határában július 26-án délután vívott ütközetben esett el orosz srappelktől súlyosan találva. Temetése a község temetőjében másnap ment végbe katonai gyászpompával. Ugyanígy írja le a másodfőjegyző halálát tiszti legénye, Dengi Lajos megyei hajdu, aki utolsó percéig gazdája mellett tartózkodott. — Heppes Aladár haláláról a család és külön Aradmegye tisztikara most adta ki gyászjelentését. A minorita templomban augusztus 7-én délelőtt 10 órakor gyászmisét mondanak a hísi halált halt megyei fő-tisztviselőért. — Néhány nappal utóbb a diadalmas harcokban előrenyomuló népfelkelőhuszárokat újabb veszteség érte. Banonin galiciái község megvívásánál július 30-án orosz golyó szíven találta Frint Tibor földbirtokost, a 2. népfelkelő huszárezred főhadnagyát. A banonini gör. kat. templom udvarán temették el ideiglenesen a hőst. A harminché éves korában elhunyt főhadnagy felesége, Torkos Margit, Torkos László leánya.

— Kitüntetések az aradi ezredekben. A király az ellenséggel szemben tanusított vitéz magatartásért a signum laudis adományozta Ganea Adrián 33. gyalogezredbeli hadnagynak és Halter Frigyes 33. gyalogezredbeli főhadnagynak; a vaskorona rend hadiékítményes harmadik osztályával tüntette ki az ellenség előtt elesett Wimpfen Fülöp báró 3. Hadihuszárezredbeli századost; továbbá az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elismeréséül a 3. honvédhuszárezredben Samarjay Sándor honvédhuszárszázadosnak a signum laudis, kapuvári Vargyas Andor és Valérián Zsigmond honvédhuszárszázadosoknak a 3. osztályú hadiékítményes katonai érdemkeresztet és Mayerhoffer Lajos tartalékos honvédhuszárhadnagynak a signum laudis adományozta. Kitüntette még a király az ellenséggel szemben különösen kötelességű szolgálatuk elismeréséül Csete József 33. gyalogezredbeli őrmestert és Jelinek Ferenc 12. huszárezredbeli 1. osztályú számvevő altisztet a vitézségi érem szalagján a koronás ezüst érdemkeresztrel és megengedte Horjeczky János 3. honvédhuszárezredbeli őrmesternek és Süli József tizedesnek, hogy a német császár által nekik adományozott német szolgálati hadiérmet viselhessék.

— Az olasz foglyok sorsa. Milanából jelentik: Az olasz lapok egyértelműen dicsérettel emlékeznek meg arról a hivatalról, a melyet a Vörös Kereszt tart fenn a foglyok gyámolítására. Ez a hivatal közvetlen összeköttetésben áll a genfi nemzetközi bizottsággal és általa sikerült már elérni az osztrák-magyar katonai hatóságoknál, hogy az olasz foglyokat külön fogolytáborokban helyezték el. Ezáltal más nemzetiségű foglyoktól nem kaphatnak az olaszok járványokat. A fogságba jutott olaszokat tényleg a legegészségesebb vidékeken: Grácban, Mathausenban és Sebemicoban helyezték el. A fogoly tisztakat jó bánásmódban részesítik.

— A Vörös Kereszt részletes elszámolásából kimaradt a következő tétel: Sztójka Annuska 578 korona 90 fillért gyűjtött.

— Orosz liszt, francia csemage és angol iparcikkek Németországban. *Berlinből* írják: Franciaország egyik legtekintélyesebb ujságja, a Lyonban megjelenő, sokszor idézett *Le Progrés* meglepő híradással szolgolt. Hosszabb cikkben azt fejtegeti, hogy Németország kereskedelmi körülzárása egyáltalában nem sikerült, majd pedig a francia lap a következőket mondja el: Nem lehagolód-e, — írja a *Progrés* — hogy az orosz gabona a német pékek kamencéit táplálja? Nem bántó-e, hogy a berlini nyencok asztalaikon oly izes csemegékben daskálkodhatnak, amelyek Franciaország földjéről származnak s amelyeket a francia eladók nem a bochsoknak szántak? Legalább is azt kell hianúnt, hogy nem nekik szánták, mert aligha akadna akár csak egyetlen olyan francia is, aki — bármily pénz-sóvár legyen — képes volna a németekkel trafikálni. Am, ugy látszik, a csatornán túl akadt néhány angol, — (mind méltatlan erre a névre, amely a becsületességet és az adott szóhoz való ragaszkodást jelenti) — aki nem riadt vissza attól, hogy az ellenségnek „szállítson.” Ezeket pénzbírsággal és fogházbüntetéssel sújtották. Ez azonban jelentéktelen büntetés. Mi azt hisszük, hogyha Franciaországban fönnéne rá ilyesmire, az illetőkre az árulóknak kijáró büntetést szabnák. A tömeg bosszujára már kevésbé gyalázatos gonosztevőket is halálra ítelt. . . Mekkora lehet a bomlás ott, ahol ilyesmi megtörténne és nyessni-ket a lapok megírják.

— A háziezred vesztesége. *Halász* Dózsa zászlós, aki a 33. gyalogezred harcait a háboru kezdete óta — a legtöbb itthon töltött néhány nap kivételével — végigküzdötte, a háziezred újabb harcáról július 27-én kelt tábori levelezőlapján a következőkben tudósít:

— Tekintetes Szerkesztőség! Igaz bajtársi fájdalommal hozom tudtokra, hogy immár egyetlen bajtársam, *Jakab Sándor* zászlós, a bronz vitézségi érem, I. osztályu nagy ezüst és a II-ik osztályu kis ezüst vitézségi érem tulajdonosa, — kival a háboru kezdete óta a harcátéren küzdök, Kamionkánál a Bugon való átkeléskor súlyosan megsebesült, s midőn e sorokat írom, a *Hilfsplatzon* agonizál.

— Öngyilkos öreg házaspár. *Budapestről* jelentik: Demjén Ignác 67 éves fémáru-gyáros, akinek a Magdolna-utcában van a gyára és felesége született Spitzer Irma 69 éves uriaszony az éjjel az Andrássy-ut 89. I. emelet 2. számú lakásukon közös akarattal megmérgezték magukat. Az öngyilkosságot reggel vették észre. Mindkettőt halva találták. Az öngyilkosság oka az, hogy öt héttel ezelőtt Demjén egy villamoskarambol következtében eltörte a karját és ettől kezdve állandóan betegeskedett. Az utóbbi napokban a gyomrában veszedelmes fekély támadt, amelyet csak operációval lehetett volna eltávolítani, az orvosok azonban a beteges embert nem merték alávetni az operációnak és félt az örökös betegeskedéstől. A házaspárnak 3-400 ezer korona vagyona van, amelyet az asszony fivére, Spitz Emil dr. bécsi orvos örököl az öngyilkosság előtt írt levél szerint, melyet a rendőrség a hálószoba asztalán megtalált.

— Harminchat kocsi fém. A katonai állomásparancsnokság által kezdett fémgyűjtés állandóan a legnagyobb eredménnyel jár és mindennap beszállítják a négy-négy kocsi összegyűjtött fémot a várba. Idáig összesen harminchat kocsi rakományra való fémot adakozott hadicélokra a gyűjtőkoosiba Arad közönsége.

— Kémkedésért elítelt aggastyán. *Milánóból* jelentik: A páduai katonai törvényszék hazafulársért és kémkedésért kétévi fegyházra ítélte *Zecchini Giovanni* 82 esztendőss ítmérfőt. Az volt ellene a vád, hogy a múlt év márciusában összeköttetésben állt a velencei német konzullal és elárulta neki a tüzérségi lövedékek gyűjtőjének titkát. A vádlott azzal védekezett, hogy meglovesztették. Azt hitte ugyanis, hogy a Velencében gyártott gyűjtők nem az olasz tüzérség, hanem a francia tüzérség számára készültek.

— Szegedi hírlapíró hősi halála. *Endrén* József szegedi hírlapíró életének 23-ik évében, mint a 46-ik gyalogezred kadettje a doberdói fensíkon elesett. Pályatársain kívül atyját, *Endrén* Imrét, a *Szegedi Híradó* kiadótulajdonosát és annak családját éri a gyász a legközelebről, kik vállalatuknak, hírlapkiadó, nyomdai s könyvkereskedelmi szakmájuknak hivatott, talentumos, rokonszenves és nemesjellemeű egyik vezérét vesztették idősebb fiúban. Az elesett hősi halálára mely részvétet keltett mindenütt.

— Öngyilkosság. Ma délután a Deák Ferenc-utca 39. számú házban *Pulics* Teréz tizenkilenc éves szobaleány, szolgálatadójának konyhájában öngyilkossági kísérletet követett el. A főzőkészülék gázcsapját kinyitotta s mire a házbeliak tettét észrevették, eszméletlen állapotban feküdt a konyha kövezetén. Az esetről értesítették a rendőrséget, a honnan *Grumáz* László dr. ügyeletos rendőrkapitány és *Prohászka* László dr. t. b. főorvos mentek ki az öngyilkoshoz, a ki azért akart megválni az életétől, mert azt meguntta. A leány a lakásán maradt.

— Értesítés. *Jacobi* Gyula vizsgázott fogtechnikus ezúton értesíti a n. é. közönséget, hogy műterme a mai naptól augusztus hó 20-ig zárva van. 2801

— Százezer szalmazsák van raktáron Győrött a *Singer* Mór W. özv. és *Fia* cégnél. A cég erre vonatkozó mai számunkban közölt hirdetésére felhívjuk az olvasóink figyelmét.

— Hadisegélyző bélyegek százát két koronájával veszi *Kerpel* könyvkereskedőse. Ugyisintén vesz egész bélyeggyűjteményeket és könyvtárakat is. 193

— Az ismét megnyílt tábori postához való 35 dekás dobozok *Kerpelnél*. Viszonteladónak nagy árengedmény. 193

— A papir, mint fűtőanyag. A fa és szén árák óriási megdrágulása mindenkinek nagy gondot okoz, vajon hogyan lehet tőle tüzelő anyag szükségletet gazdaságilag előnyösen fedezni, vagy legalább a magas árakat némileg olcsóbbá tenni. Nagy segítségre van e kérdés megoldásában az a körülmény, hogy a selejtes, hulladék-ujság és egyéb papiroost jól lehet használni tüzelő anyagnak. Egy napig a papiroost vízben áztatjuk, azután gombóctormára összenyomjuk és megszáritjuk. A száradás után ez a papiranyag épen olyan jó fűtőanyag, mint a szén. A papirgombócok nem égnek lánggal, hanem, mint a szén izzanak. A drága tüzelő anyag mellett sokat megtakarítunk, ha a fűtésnél erre a célra megfelelő, olcsó hulladék-papirt használunk. Ilyen hulladék-papir kb. 50 kilós bálákban csomagolva kapható bálanként 2 koronáért az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalában, hol 151. sz. telefonon is megrendelhető.

— A világháboru térképei *Kerpelnél*. 193

— Az „Aradi Közlöny” egyes példányai Budapesten kaphatók *Breuer* Nővérek dohánytőzsdéjében VI., Teréz-körut 54.

— Apróhirdetések az „Aradi Közlöny” részére felvételnek a *Messenger-boy* irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az *Aradi Közlöny*.

Megvesztegetett orosz vezérkar.

(Nem akar távozni a lakosság Varsóból. — A lengyelek nem mennek Oroszországba.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától

Arad, augusztus 2.

A sajtóhadiszállásról jelentik: Renkivül érdekes levél érkezett ide Varsóból, amelyet július 19-én indítottak utnak és amely július 22-én jutott el rendeltetési helyére. A hosszú levél kivonata a következő:

Az utóbbi időben nagy csapatszállítások történtek Varsón keresztül Lublin felé. Négy nap és négy éjjel folyton katonasággal telt vonatok mentek Lublin felé.

A május 28-ra történt behívásnak nem volt eredménye. Később itt-ott ugyan befogtak egy sereg újoncot, azonban a katonaszökevények kézrekerítését, mint lehetetlen dolgot, nem firszirozzák. Önként senki sem jelentkezik katonának. A hadkötelesek megváltják magukat. Ennek az ára nagyon felszokott és most már ezer rubelt kell fizetnie annak, aki mentesíteni akarja magát a katonaságtól. Érdekes, hogy az oroszok a nagyobb városokban hogyan akarják elbírni a lakossággal, hogy nagy gyözelmet arattak. Ugyanazt a fogoly-csapatot többször is végigkísérik a városokon, mintha csak új transzportok lennének.

Az orosz hadseregben ijesztő márlékü lett a vesztegetés és az árulás. Az ötödik orosz hadsereg vezérkarát, amely Varsótól délnyugatra harminc kilométernyire, Grodziskóban székel, letartóztatták. A vezérkar néhány tagját máris agyonlőtték, a többit pedig Varsóban tartják őrizet alatt. A vezérkart megvesztegetéssel és árulással vádolják. A sánemunkáknál nagy csalásokat követnek el, amelynek legegyszerűbb módja az, hogy az egyes csoportvezetők kétszer-háromszor annyi munkás fizetését veszik föl, mint amennyi valóban dolgozik. Amikor az ellenőrző főfisztt közeledik, az egyes csoportok a szomszéd csoportoktól kérik kölcsön ideiglenesen a kiegészítő munkaerőt.

Varsótól délnyugatra Bovinóvtól egészen Grodziskóig a termés csaknem egészen el van pusztítva, mert az orosz hadvezetőség megparancsolta Varsó körül a lengyel lakosságnak, hogy égesse föl a még lábon levő gabonát. Más vidékeken a lakosság nem engedtemkedett a hadvezetőség parancsának és a katonaság nem is ér rá, hogy a papiroson leírt parancsot végrehajtsa.

A *Visztula* balpartjáról már eltávolították a varsói kormányzóság és más hatóságok hivatalait. Július 16-án Varsóban már csak a rendőrség maradt. A bankok már előbb elköltöztek. A vasuti állomásokat és raktárakat, kutakat Grodziskótól Milanovekig tönkretették az oroszok. Köztudomásu Varsóban, hogy a katonaság visszavonuláskor el fogja pusztítani a víz-szűrőket, a gázgyárakat, valamint a hidakat.

Az oroszoknak Dobinóvnál nehéz japán ágyúk vannak, japán municióval és instruktorokkal. Általánosságban azonban kevés az ágyú. Varsóból már elvitték a nehéz tüzérséget. Ami Varsó kiirtását illeti, meg kell jegyezni, hogy a polgári lakosság nem szívesen hagyja el a várost. A hivatalnokai családokat azzal az ígérettel igyekeznek Oroszország belsejébe küldeni, hogy ott eddigi járandóságukat 50 százalékkal fölemelik. A nagyobbbrangu hivatalnokok már is elutaztak, azonban a kisebb hivatalnokok és a munkások Varsóban maradnak. A 18-45 éves férfiakosságot a Visztula jobbpartjára terelték és ott sánemunkára fogják őket, amelyért napi egy rubel 80 kopeket fizetnek nekik.

Varsó környékén a lengyel lakosság túlszámoltatlanul várja az osztrák-magyar csapatok érkezését, sokan azért, hogy betéjenek a lengyel légióba. A frontról ellátították a zsidókat, azonban Varsó hemzseg tőlük. A zsidók itt igen jó üzletet csinálnak, mert az elutazóktól potomáron összevásárolják házukat és ingóvágukat.

A lengyel nemzetiségű csapatok között egy felhívást terjesztenek, melyet az 1863-ik évi felkelésben résztvevő veteránok írtak alá és a melyben az oroszok ellen való gyűlöletre izgatják őket. Varsóban a lengyel szociáldemokrata párt tett közzé felhívást, amelyben a ruszti hivatalnokokat és munkásokat felszólítja, hogy ne menjenek el Oroszországba. Varsóban egy csapásra megszünt minden ruszozó hangulat. Általánosságban ruszki sem hisz többé Varsóban az orosz győzelem lehetőségében.

Az Aradi Közlöny

a világháború eseményeiről mindenkor a legalaposabb és a legfrissebb tudósításokban számol be. Közleményeinek eredetisége és érdekessége, valamint háborús híreinek megbízhatósága révén is legolvasottabb napilap.

Az Aradi Közlöny-t

a közönség minden rétege olvassa, épen ezért egyben a legjobb hirdetési orgánus is.

Az Aradi Közlöny

mindenhová követei há elcsasóját.

A kiadóhivatal nyugaló és becsült előfizetőinek előbbieknek a nyári tartózkodási helyre, utóbbiaknak a tábori postán pontosan utána küldi.

Az Aradi Közlöny-t.

Az Aradi Közlöny előfizetési árai:

Helyben:	Videken:
Egy hóra 2 K — f.	Egy hóra 2 K 40 f.
1/4 évre 6 K — f.	1/4 évre 7 K — f.

Írassék mutatványszámot kérni.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1915. augusztus 4-én:

Ligeti (Luffer) Margit felléptével:

Varázs keringő.

Operette 3 felvonásban.

Közdéle este 8 órakor.

Felolvasó szerkesztő:

Tudnyánszky Endre.

YES

porcellánpouder ma a világ legjobb pouderje. Királynők, hercegnők, grófnők, bárónők, színésznők, polgárrasszonyok csak Yes

Porcellán

poudert használnak, mert ez a kiváló pouder az arcbőrt mesésen szépíti, fehéríti és finemítja. Még a nem ápolat, csunya, foltos arcbőrt is 2 nap alatt megszépíti a Yes porcellán

pouder

megvédi az arcot az időjárás káros behatásától; a szélről kifujt, repedezett, vörös arcbőrt pedig egyszerűen helyreállítja. Ennyi jó tulajdonság mellett az orvosok kimondták, hogy a Yes porcellánpouder ma a

legjobb

arcápoló és arcszépítő. A Yes Porcellánpoudert minden nőnek használnia kell, hogy arcára tiszta, üde és élénkítően matt legyen. Minden urinő tudja, hogy a Yes Porcellánpouder az összes létező pouderok közt a legjobb

Yes pouder . . . 3 — korona.

Yes krém . . . 3 — korona.

Yes szappan 1 kor. 50 fillér.

Amerikai gyártmány.

Magyarország főraktár: ERÉNYI SÁLA Duna-gyógytára, Budapest, Károly-körút 5. szám.

Mindenütt kapható!

Uj könyvek.

* Jaurésnek, a világháború első és talán legnagyobb áldozatának állít halála évfordulója alkalmával tisztelet emléket a *Kunfi Zsigmond* nek most megjelent *Jaurés, az emberiség és szocializmus nagy halottja* című, izléses kiállítás, tartalmas füzet. A füzetet Jaurésnek tiszteletére sikerült arcképe díszíti.

* A Társaság. A Társaság 6 hetli száma igen érdekes tartalommal jelent meg. Szép társasági és más közlemény mellett kedves cikket közöl a lap az *Allatkertről* is, a *Miért?* rovat aktualitását pedig ezúttal is elméssé, érdekesé. Az illusztrációk csupa eredeti tervvel és kivitelével. A Társaság előfizetési ára egész évre 18 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal. Budapest, Ritz-szálló.

* A Nyugat augusztus elseji száma részben a magyar publicistika díszének, az Akadémia Bródy-díja, két év előtti nyertesének, Halász Imrénék van szentelve. Ötven éve, hogy első cikke megjelent a Kemény Zsigmond Pesti Naplójában. E cikket most újra lenyomatja a Nyugat. — Schöpfő Aladár tanulmányban festi meg Halász Imre írói alakját, azonkívül arcképe is benne van a számban s egy méltó méltóságos verse, melyben huszontöt évvel ezelőtt kis fiát beszélt le arról, hogy újságírónak menjen. . . Ezenkívül aktuális és gazdag tartalommal jelent meg. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Lónyay-utca 18. Előfizetési ára: Egy évre 24 korona, félévre 12 korona, egyes szám ára 1 korona 20 fillér. Mutatványszámot kívánatra díjtalanul küld a kiadóhivatal.

NYILTÉR.*

Steiner és Goldschmidt

a Hadi Termény Részvénytársaság megbízottjai

vásárolnak

a Hadi Termény Részvénytársaság részére

idei termésű

buzát, zabot és árpát.

Bővebbet:

Steiner Ferenc

Arad, Erzsébet királyné-körút 20.

Goldschmidt Sándor

Arad, Weitzer János-utca

(Minorita-palota.)

Kékkő

AUSSIGI

nagy mennyiségben

K 350-ért kapható

Färber Lajos

cégnél.

2428

Kórházak, fogolytáborok, fogoly- aratók és munkások részére ::

szalmazsák, fejbánkos, lepedő, törülköző, zsebkendő, vászon-
öltöny, gyékénypapucsok, **takarók, pokrócok, korlátlan** 2716
mennyiségben rendkívül **olcsó** árak mellett kapható

Singer Mór W. özv. és P. Ia

kender- és jutaárúk, linoleum gyári raktára. Perzsa szőnyegek közvetlen behozatala Győr.
Dr. Kovács Pál-utca (Tejfeles-utca) 1. sz. — Sürgőseim: Jutesinger Győr.

Kereskedőknek, szövetkezeteknek, ismételőknak igen alkalmas és ajánlatos.

Urilányok részére

fehérnemű himzés, varrás és
szabászat 2730

tanfolyam nyílik
augusztus hó 25-én.

Bővebb felvilágosítással szolgál

özv. Szalkai Árminné,
Weitzer János-utca 13. sz.
hímző- és fehérnemű üzlete.

Leányotthon

nyílik meg szeptember 1-én Szegeden.

Internátus

disztingált uri családok leányai számára, kik az érettségivel bíró há-
rom éves felső kereskedelmi leányiskolát, gymnasiumot, állami felső
leányiskolát, tanítónőképzőt, női kereskedelmi tanfolyamot látogatják.
Modern egyéni nevelés, szeretetteljes családi érintkezés, zene, nyelvek.
könyvtár. Modern higiénia. — Mivel a leányotthon csak korlátolt szám-
ban vesz fel növendékeket, ajánlatos a felvételre mielőbb jelentkezni. Pros-
pektussal és felvilágosítással készséggel szolgál az internátus tulajdonosa:

Vajda Béláné Szeged, Károly-utca 14.

ad. 456—1915. gsz. sz.

Árverési hirdetés.

Arad sz. kir. város gazdasági szék, f. évi augusztus hó 12-én
szükség esetén augusztus hó 13-án és 14-én reggel 8 órai kezdettel, a
városházán tartandó nyilvános árverésen a következő ingatlanokat
haszondérbe adja:

85. Az eddig Kréca János által bérelt Nagylegelő 710. sz. 5 holdat 61 kor. évi bér mellett. — 86. Az eddig Tóth István és neje által bérelt Nagylegelő 711. sz. 2 holdat 42 kor. 10 fill. évi bér mellett. — 87. Az eddig Szerb Vazul által bérelt Nagylegelő 712. sz. 5 holdat 51 kor. 50 fill. évi bér mellett. — 88. Az eddig Klemen István által bérelt Nagylegelő 713. sz. 5 holdat 53 kor. 90 fill. évi bér mellett. — 89. Az eddig Kása János által bérelt Nagylegelő 715. sz. 5 holdat 51 kor. 30 fill. évi bér mellett. — 90. Az eddig Ragyis Györeyne által bérelt Nagylegelő 716. sz. 5 holdat 32 kor. 40 fill. évi bér mellett. — 91. Az eddig Sipos Mladen által bérelt Nagylegelő 718. sz. 6 h. 480 ölet 85 kor. 60 fill. évi bér mellett. — 92. Az eddig Kristyóry János által bérelt Libásdülő 724/c. sz. 10 holdat 44 kor. évi bér mellett. — 93. Az eddig Pain Mánya és társa által bérelt Libásdülő 725/726. sz. 33 h. 889 ölet 62 kor. évi bér mellett. — 94. Az eddig Váci György mint kk. Pitt Mihály gyámja által bérelt Libásdülő 726. sz. 5 holdat 46 kor. 90 fill. évi bér mellett. — 95. Az eddig Szücs Miklós által bérelt Libásdülő 735. sz. 5 holdat 64 kor. évi bér mellett. — 96. Az eddig Sipos Mladen által bérelt Libásdülő 736. sz. 5 holdat 76 kor. 20 fill. évi bér mellett. — 97. Az eddig az állami eanítóképző igazgatója által bérelt Libásdülő 748. sz. 2 h. 199 ölet az egész terület után 60 korona évi bér mellett. — 98. Az eddig Spitzler Rudolf által bérelt Bittócsú 765. sz. 4 h. 265 ölet 30 kor. évi bér mellett. — 99. Az eddig Elm Lázár által bérelt Gellindülő 821. sz. 5 holdat 24 kor. 39 fill. évi bér. mellett. — 100. Az eddig Kocsek Lajos által bérelt Gellindülő 823. sz. 5 holdat 23 kor. évi bér mellett. — 101. Az eddig Manyucz György által bérelt Gellindülő 930. sz. 5 holdat 37 kor. 90 fill. évi bér mellett. — 102. Az eddig Kocsek Lajos által bérelt Gellindülő 840. sz. 5 holdat 20 kor. évi bér mellett. — 103. Az eddig Gáspár János által bérelt Gellindülő 845. sz. 5 holdat 17 kor. 10 fill. évi bér mellett. — 104. Az eddig Gáspár János által bérelt Gellindülő 865. sz. 5 holdat 21 kor. évi bér mellett. — 105. Az eddig Macsinik Ilés által bérelt Gellindülő 870. sz. 5 holdat 25 kor. évi bér mellett. — 106. Az eddig Csáki István által bérelt Gellindülő 881. sz. 4 h. 264 ölet 20 kor. évi bér mellett. — 107. Az eddig Gyenge Ferenc által bérelt Gyulafut menti 1 h. 455. ölet egészben 30 kor. évi bér mellett f. évi december hó 31-vel. — 108. Az eddig Vulcu I. Maxim által bérelt Nagykaszáló dűlő 645/4. sz. 5 holdat 23 kor. évi bér mellett nevezett kárára és veszélyére. — 109. Az eddig Vulcu I. Maxim által bérelt Nagykaszáló dűlő 645/5. sz. 5 holdat 23 kor. évi bér mellett nevezett kárára és veszélyére. — 110. Az eddig Vulcu I. Maxim által bérelt Nagykaszáló dűlő 645/6. sz. 5 holdat 23 kor. évi bér mellett nevezett kárára és veszélyére. — 111. Az eddig Vulcu I. Maxim által bérelt Nagykaszáló dűlő 645/25. sz. 5 holdat 23 kor. évi bér mellett nevezett kárára és veszélyére. — 112. Az eddig Vulcu I. Maxim által bérelt Nagykaszáló dűlő 645/26. sz. 5 holdat 23 kor. évi bér mellett

nevezett kárára és veszélyére. — 113. Az eddig Vulcu I. Maxim által bérelt Nagykaszáló dűlő 645/27. sz. 5 holdat 23 kor. évi bér mellett nevezett kárára és veszélyére. — 114. Az eddig Vulcu I. Maxim által bérelt Gellindülő 863. sz. 5 holdat 30 kor. évi bér mellett nevezett kárára és veszélyére. — 115. Az eddig Vulcu I. Maxim által bérelt Nagylegelő 647/8. sz. 5 holdat 30 kor. évi bér mellett nevezett kárára és veszélyére. — 116. Az eddig Szerb Vazul által bérelt Nagylegelő 786. sz. 5 holdat 30 kor. 10 fill. évi bér mellett. — 117. Az eddig Brutyó Mihály által bérelt Nagylegelő 792. sz. 5 holdat 32 kor. 80 f. évi bér mellett. — 118. Az eddig Brutyó Mihály által bérelt Nagylegelő 805. sz. 5 holdat 30 kor. 10 f. évi bér mellett. — 119. Az eddig Kristyóry János által bérelt Libásdülő 724/b. sz. 25 holdat 56 kor. 20 fill. évi bér mellett. — 120. Az eddig Kristyóry János által bérelt Nagylegelő 643. sz. 245 holdat 51 kor. évi bér mellett.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10% készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal 5 holdnál kisebb bérletre írásbeli ajánlat nem tehető.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés mekeadése előtt nyújtandók be, s azok csak akkor vételnek figyelembe a szokhoz a szabályszerű bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatottevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők. Akik konyhakertészetet szándékoznak üzemeltetni tartoznak ebbeli szándékukat a szerződés megkötésekor nyilatkoztatni.

Arad, 1915. évi július hó 12-én.

A gazdasági szék.

Ha szeplőjeitől

meg akar szabadulni,

Ha tiszta, fehér arcobort

őhajt, használjon okvetlen Hajós-féle

Ibolya „Doré” krém.

Ara egy tégelynek 1 korona.

Ibolya Doré szappan 70 fill. Ibolya Doré puder 1 K 20 fill.

Vigyázat a „Doré” szóra.

Legjobb fekete v. barna

Hajfestő

a „Melogen”. Ara 2 korona.

Szőrvesztő-Depilor.

E kitchő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrt ara, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kap-
hatók a közlőnél.

Hajós Árpád gyógyszer-
tárban

ARAD, Andrássy-tér 22. sz.

Alapított 1936. évtől az Aradmegyei Közkórház számára.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható. Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűkkel 8 fillér.

Vastagabb betűkkel írván szavak aláhúzással jelzők. A legkisebb hirdetés 60 fillér. Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/2 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS.

Nagyságos asszonyom!

Szombaton délelőtt a 10 óra után várom. Jöjjön el, hogy legalább egyszer megcsókolhassam édes kacsóját, amellyel bucsút intett sebesült zászlósnak. 2789

ELLÁTÁS.

Három urt leánykát ellátalak teljes ellátásra. Zongora használattal. Cim a kiadóhivatalban. 2792

Két tanuló ellátásra elfogad jegyző övegye Aradon. Incó Jánosné, Világos. 2785

OKTATÁS.

Isr. Fiuinternátus Arad.

A jövő tanévre csak korlátolt számban vesz fel növendékeket. Magántanulók két osztályról is felvételre előkészítettek. Prospektust készséggel szolgál. 1981

ALKALMAZÁST NYER.

Két gyermek mellé egy jó házból való leány felvétetik. Cim a kiadóban. 2794

Gyors- és gépkocsónak gyakorlati, aki a pénztárkezelésben is járatos, azonnali belépésre nagyobb fizetést részesül keresetlik. Ajánlatok „Állandó alkalmazás” jellegűre e lap kiadóhivatalába juttatandók. 2794

Egy ügyes sörfőző azonnali belépésre keresetlik vidéki sörgyárakba. Cim Drecher sörfőző Mezőkövesdhez. 2789

Vidéki vagyis üzletben szerénygönyű elrusztó kisasszony, ki pénztárt is kezel azonnali belépést. Cim a kiadóhivatalban. 2766

Egy minden cselédt keresek. Jelentkezni lehet Waitzer János-utca 10. sz. a., a házmesternél. 2808

Tisztességes házmesterné alkalmazást nyer Apponyi Albert-köut 4. sz. a. Kertészethez értő előnyben részesül. 2777

Félszerkereskedő segéd, intelligens augusztus 15-re felvétetik Dür Kocsárdnál. 2780

ALKALMAZÁST KERES.

Egy jobb nőfő üzletben állást keres több évi gyakorlatiattal bíró leány. Cim Kába Honka, Kisjenő. 2790

Egy idősebb hadmentes urt ember ajánlik felügyelőnek, raktárosnak, pénzeszedőnek vagy gazdasághoz ispánnak. Cim a kiadóban. 2798

LAKÁST KERESNEK.

Külön bejárattal modern berendezéssel kétszobás tisztai lakás, a belváros területén, konyhaszámítással, kerestetik. — Ajánlatok a Fehér Kereszt szálloda irodájába kéretnek. 2802

KIADÓ LAKÁS.

Egy négyszobás lakás a város legforgalmasabb helyén kiadó. Érkezhetni Kell és Krausz cégnél. 2690

Kétszobás modern utcai lakás fürdőszobával, vídanyvilágítással november 1-ére kiadó Péter-utca 11. számú házban. 2797

Modern négyszoba, előszobából álló parkettázott földszinti lakás (egyik utcai szobába lépcsőházból külön bejárattal) villany, gázberendezéssel, Török I.-n. 116. új házban november 1-ére kiadó. 2647

Egy szoba és kamarából álló pincelakás kiadó Apponyi-ut 1. szám alatt. 2794

Elegánsan bútorozott különbejárattal szoba kiadó Bohus palotában. Bővebbet a házmesternél, I. kapu 2752

4 szobás utcai lakás balkonnal, fürdőszobával, villany- és gázvilágítással Török-tér 4. sz. alatt kiadó. 2785

2 szobás udvari lakások Andrassy-tér 8. sz. alatt azonnali kiadók. Bővebbet a házmesternél.

ÜZLETEK.

Egy jótorgalmu 30 év óta fennálló vegyeskereskedés, korlátlan italmérséssel engedéllyel egybekötve, minden üzleti és keresmai felszereléssel együtt, egy nagyobb községben, más vállalat mellett azonnali eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2768

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Szőlőprések és szőlők különböző nagyságban olcsón beszerezhetőek úpálosi hitelszövetkezettől, Úpálos (Aradmegye.) 2717

Papírszalvéta 1000 darab 6 koronáért kapható Pichler Sándor papírkereskedésében, Szabadság-tér. 781

Belevagott hentes eladó. Érkezhetni Ross örmesternél, közös huszárlaktanyában. 2775

Tizta akác- és virágmész kapható Seiberger Mihálynál, Munkácsy Mihály-u. 4. 2770

ZSIR

prima, egészséges idei.

Szalonna

napi árban kapható

Kalmár Endrénél

Arad, Asztalos Sándor- és Chorin-utca sarok. 2700

670. Telefon szám 670.

Költözők figyelmébe!

villany bevezetéseket, csillár átszereléseket jutányosan végez 481

Kalmár József

villanyszerelési vállalata Arad, Salac-utca 2. sz. 242. Telefonszám 242.

Használt

Ólom

megvételre keresetlik

Szőlő.

Teljesen érett, moskótály csomogozó kapható 5 kg. kosaranként, bérmentve, 6 korona árban 2790

Palkó Lázár

szőlőgazdaságában, Pankota.

Első aradi gépszurozó vállalat

Van szerencsém az igen tisztelt hölgyközönséget értesíteni, hogy legmodernebb

aszurozó gépet

szereztem be s így módomban áll a legkisebb aszurozást igen jutányosan, gyorsan és pontosan elkészíteni. Szíves megrendeléseket kérek, kiváló tisztelttel 2795

Bornstein Márton

Lázár Vilmos-utca (Földes-palota.)

490—915. g. sz.

Árlejtségi hirdetmény.

A Békéscsabai áruforgalmi r. t. kárára és veszélyére Arad sz. kir. város gazdasági széké a város közönsége részére a következő ütiési idényben szükséges 3500 m³ cser hasáb és 8500 m³ tük hasáb tűzifa szállítása iránt 1915. évi augusztus hó 16-án d. e. 10 órakor árlejtsét tart.

Bánompénzül az ajánlati árak 5%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirban teendő le.

Az árlejtsésen csak írásbeli ajánlatokkal lehet részt venni.

Írásbeli ajánlatok lezártan az árlejtsés megkezdése előtt a gazdasági tanácsnoknál nyújtandók be, csak akkor vétetnek figyelembe, ha ahhoz a szabályszerű bánompénz is mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtsési feltételeket ismeri és magára nézve kötelezőnek ismeri el.

Az árlejtsési feltételek az árlejtsét megelőzőleg is a gazdasági hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1915. évi július hó 26-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Andrassy-tér 8. számú

házban egy kisebb

üzlethelyiség

— különösen donányközönségnek alkalmas — azonnali

kiadó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában József főherceg-ut 22.